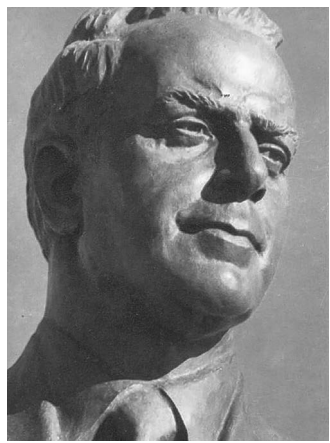

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

15 oktyabr
2026-cı il,
cümə axşamı
№ 188 (7255)
Qiyməti
60 qəpik

15 oktyabr 2003!

15 oktyabr 2023!

Bir təqvimə sığmayan tarixlər:

Vətən müharibəsinin 19-cu günü
15 oktyabr 2020-ci il

İlham Əliyev
@azpresident

Rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən Füzuli rayonunun Arış, Cəbrayıl rayonunun Doşulu, Xocavənd rayonunun Edişə, Düdükçü, Edilli, Çıraquz kəndləri işğaldan azad edilib. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

Translate Tweet

5:40 PM · Oct 15, 2020 · Twitter Web App

➔ Bax səh. 3

➔ Bax səh. 2

Azərbaycanın müstəqil siyasi xətti dönməzdir!

➔ Bax səh. 4

**Prezidentin
iş
günü**

➔ Bax səh. 3

**Azərbaycan-Türkiyə
qardaşlığına xələl
gətirilməməlidir!**

➔ Bax səh. 4

**Birliyimizi
sarsıtmaq
mümkün deyil**

➔ Bax səh. 5

**Ədalət,
yoxsa
tamaşa?**

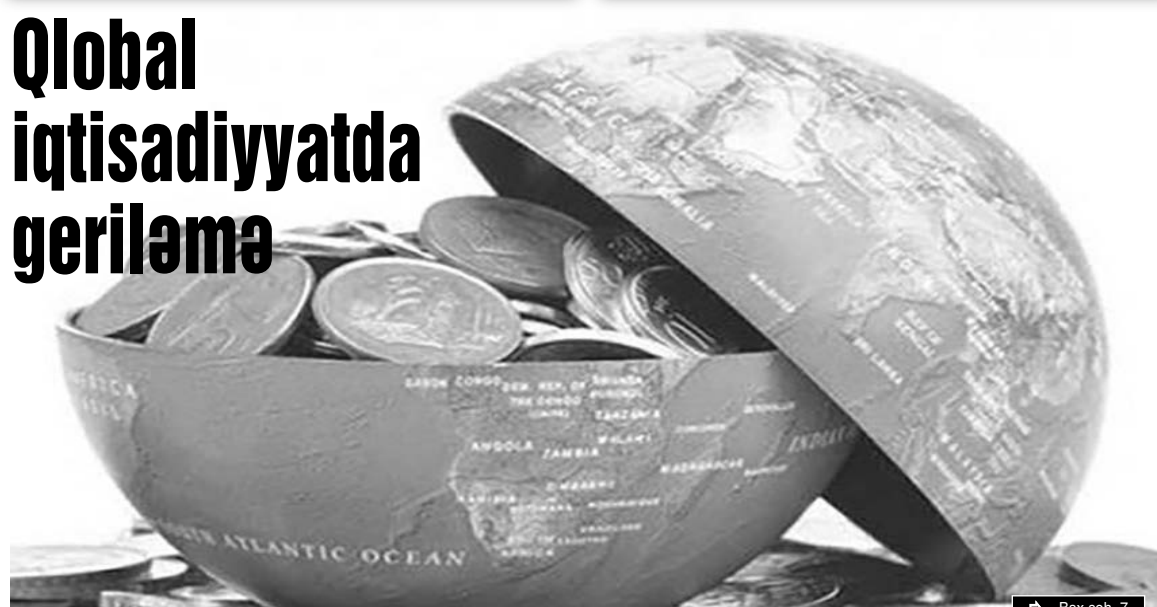
➔ Bax səh. 7

**125 dövlət, 18 hakim və
1 mübahisəli qərar**

**Qlobal
iqtisadiyyatda
geriləmə**

➔ Bax səh. 6

➔ Bax səh. 7

İlham Əliyevin 2003-cü il oktyabrın 15-də ilk dəfə prezident seçkiləri marafonuna qatıldığı və qalib gəldiyi həmin o tarixi dönmə ekskurs edək. Seçicilərin öz səslərini məhz İlham Əliyevə vermələrinin motivi

Seçkilərin nəticələrini şərtləndirən birinci mühüm amil - Ulu Öndər Heydər Əliyevin seçicilərə müraciəti

nə ilə bağlı idi? Axı digər namizədlər daha bəlağətli vədlər siyahısı hazırlamışdılar. Təşviqat mərhələsində onlar dil-əgizə qoy-mur, dağı arana. aranı dağa daşıyırdılar. Seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası-nın (YAP) namizədi İlham Əliyevin böyük üstünlüklə qalib gəlməsinə təsir göstərən vacib məqamlardan biri kimi, Azərbaycan xalqının özünün böyük oğlu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin şəxsiyyətinə hörmət və ehtiramını, Onun əsasını qoyduğu siyasətə inamını qeyd edə bilərik. İdeoloji cəhətdən iki fərqli formasiyada respublikamıza rəhbərlik edən Heydər Əliyev Azərbaycanın intibahı üçün fundamental əsaslar yaradan tarixi şəxsiyyətdir. XX yüzillikdə ikinci dəfə qazandığımız müstəqilliyimizin xılası da məhz bu böyük şəxsiyyətin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyev 1993-cü ilin yayında xalqın təkiddli tələbi ilə ikinci dəfə Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə gəlməklə ölkəni kaos, anarxiya vəziyyətindən çıxararaq sabitliyə və inkişafa istiqamətləndirib. Heydər Əliyevin Özü və xalqımız yaxşı başa düşürdü ki, Azərbaycanın nicatı, müs-

təqilliyimizin qorunması, gələcək inkişafımız məhz bu siyasətin ardıcılığının təmin edilməsindən asılıdır. Daim Azərbaycanın gələcəyini düşünən Heydər Əliyev seçkilərdən bir qədər əvvəl - 2003-cü il oktyabrın 1-də Azərbaycan xalqına müraciət ünvanlayaraq öz namizədliyini siyasi varisi İlham Əliyevin xeyrinə geri götürdüyünü bildirib və seçiciləri prezidentliyə namizəd, Yeni Azərbaycan Partiyası Södrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıb. Həmin tarixi müraciətdə oxuyuruq: “O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övladlarını öz ətrafında sıx birləşdi-

Ayrı-ayrı ölkələrin təribəsində müşahidə edirik ki, bir sıra hallarda seçkiləri udan namizədlərin reytingi az müddət ötəndən sonra kəskin şəkildə aşağı düşür. Bunun əsas səbəbi liderlərin seçkiləri udduqdan sonra seçiciləri və vədlərini yaddan çıxarmalarıdır. İlham Əliyev isə son 23 ildə tamamilə fərqli nümunə sərgiləyir. O, sözü ilə imzası bir-birini tamamlayan liderdir və buna görə də cəmiyyətdə nüfuzu, reytingi seçkilərdən seçkilərə daha da yüksə-

Öndərin əsasını qoyduğu siyasətə sadıq qalması Azərbaycanın ən böyük uğuru və xalqımızın ən böyük xoşbəxtliyidir. Ulu Öndərin “İqtisadiyyatı güclü olan dövlət

Sözü ilə imzası bir-birini tamamlayan Lider - vədlər yüksək səviyyədə yerinə yetirilir

lir. “Mən bu gün bu yüksək kürsüdən öz Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevə müraciət edərək deyirəm: Əziz Prezident, əsərin olan müasir Azərbaycanı gücləndirəcəyik, zənginləşdirəcəyik, hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik, Sizin yolunuzla yeni qələbələrə doğru gedəcəyik”. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən İlham Əliyevin andiçmə mərasimində söyləndirdiyi bu fikirdə göstərilən hədəflərin hər biri bu gün real həyatda öz əksini tapıb. İlham Əliyevin andiçmə mərasimində verdiyi vədlər məzmunca tələpəli olduğu kimi, son 23 ildə keçilən yol da qərnlərə bərabərdir, Azərbaycan xalqı Ona bəslənən etimadın yüksək səviyyədə doğrulduna şahidlik edir və bundan qürur duyur. Prezident İlham Əliyevin vəd verdiyi kimi, Ulu

hər şeyə qadirdir” fikri son 23 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasətin əsas leytivotivini təşkil edib. Dövlət başçısının imzaladığı sənədlər əsasında aparılan islahatlar, müvafiq Dövlət proqramlarının uğurla reallaşdırılması, regionların tarazlı inkişafına nail olunması, sahibkarlıq mühitinin optimallaşdırılması, ölkə boyunca infrastruktur təminatının yüksək səviyyəyə çatdırılması, investisiyaların qorunmasına təminatlar verilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafının davamlı təşviqi və digər belə tədbirlər respublikamızda rəqabətə davamlı iqtisadiyyatın formalaşması ilə nəticələnib. Prezident İlham Əliyev son 23 ildə Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən tam müstəqil dövlətə çevirib. Bugünkü kataklizmlərlə dolu olan dünya realığında suverenlik anlayışını heç də

bütün dövlətlərə şamil etmək mümkün deyil. Bəzi dövlətlərin iqtisadi resursları zəifdir, digər bir qism dövlətlərin liderləri müstəqil siyasi iradəyə malik deyillər. Bu və başqa amillərə görə də həmin ölkələr digər dövlətlərin forpostu qismində çıxış edirlər. Belə dövlətlərin müstəqilliyi və suverenliyi şübhəli səciiyə daşır. Azərbaycan nümunəsi isə fərqlidir. Güclü iqtisadi-maliyyə dayaqlarına malik olan respublikamız hansısa bir məsələni həll etdikdə kənardan, xarici ölkələrdən və beynəlxalq qurumlardan kömək ummur, öz problemlərini özü həll edir. Biz qürur duyuruq ki, son iyirmi ildən artıq müddətdə dövlətimizin başçısının müdrik siyasətinin nəticəsi olaraq Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyi və bu əsasda siyasi müstəqilliyi tam təmin olunub.

ona görə güclü dövlətdir ki, onun İlham Əliyev kimi Lideri var. İlham Əliyev isə ona görə fateh Liderdir ki, Onun arxasında yenilməz güc - xalq var. Bu vəhdət Vətənimizi zəfərlərdən-zəfərlərə daşıyır. Son 23 ildə ölkədə xalq-iqtidar həmrəyliyin təmin etməsi, respublikamızı

qalib sərkərdə kimi düşüb. İşğalçı Ermenistan ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində torpaqlarımızın 20 faizini o zaman müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş Azərbaycanda AXC-“Müsavat” cüt-lüyünün xəyanəti nəticəsində baş verən mənfi proseslərdən, hakimiyyət boşluğundan, hərə-mərcilikdən, həmrəyliyin təmin olunmamasından istifadə etməklə və havadarların dəstəyindən bəhrələnməklə işğal etmişdi. Təbii ki, Azərbaycan dövləti və xalqı ölkə ərazisinin bir hissəsinin işğal

“idarə olunan kaos” ssenarilərindən qorunması Prezident İlham Əliyevin ən böyük uğurlarından biridir. O, islamofob dairələrin və anti-Azərbaycan mərkəzlərin ölkəmizdə həyata keçirmək istədikləri rəngli inqilab planını məharətlə pozub, xalqımızı etnik, siyasi və ideoloji qarşıdurmadan qoruyub. Böli mərkəzlərin ayrı-ayrı ölkələrdə reallaşdırmağa nail olduqları “lidersizləşdirmə, ideologiyasızlaşdırma və dövlətsizləşdirmə” siyasətinin nə qədər ağır fəsadlara yol açdığı hər kəsə bəllidir. Ölkələrin tarixi kökləri məhv edilir, milli-mənəvi dəyərlər aşılır, cəmiyyətlər məqsədsiz şəkildə manqurtlaşdırılır. Bir neçə dəfə cəhd göstərsə də, Azərbay-

Ölkə ərazisində separatizmə son qoyuldu - Xankəndidə Azərbaycan Bayrağı ucaldıldı

Vətən müharibəsində möhtəşəm Zəfərə imza atsaq da, hələlik tarixi missiyanızı tamamlanmamışdır. Bəziləri düşündürdü ki, Azərbaycan 2020-ci ilin 10 noyabrında imzalanan üçtərəfli bəyanatla təsbit edilmiş status-kvonu dəyişməyə cürət etməyəcək və Şuşanın azad edilməsi bizim üçün maksimal hədd olacaq. Onlar bunu belə əsaslandırdılar ki, beynəlxalq aləm ermənilər yaşayan Azərbaycan ərazisində hər hansı əməliyyat keçirməyə və bu ərazilər üzərində respublikamızın nəzarətini bərpa etməyə imkan verməyəcək. Həmin

dövrədə əsasən Qərb ölkələrinin tutduğu mövqe, verilən bəyanatlar belə proqnozlar üçün ciddi əsaslar yaratmışdı. Lakin heç vaxt başladığı işləri yarımçıq qoymayan və bütün fəaliyyəti boyunca “noyi nə zaman və necə” etməyin ən yaxşı nümunələrini göstərən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin suverenlik və ərazi bütövlüyü anlayışı İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələri ilə məhdudlaşmayıb. Sonrakı 3 il ərzində həyata keçirilən siyasət və görülmə bütün işlər prosesin davamı olub və 2023-cü il sentyabrın 19-20-də hə-

yata keçirilən 23 saatlıq lokal xarakterli antiterror əməliyyatı nəticəsində ərazilərimizdə separatizmin kökünün tamamilə kəsilməsi ilə öz məntiqi sonluğuna çatıb. Bütün təzyiqlərə və hədələrə baxmayaraq, Prezident İlham Əliyev uzaqgörənliklə, pragmatik şəkildə, barışmaz prinsipiallıq və qəti iradə nümayiş etdirərək tarixi missiyanızı tamamlamağa Xankəndidə Azərbaycanın dövlət bayrağının ucaldılacağı günü yaxınlaşdırıb. Və o gün gəldi. Uğurlu lokal xarakterli antiterror tədbirlərindən sonra da biz tari-

ximizdə əbədi qalacaq anlara şahidlik etdik. Prezident İlham Əliyev 2023-cü il oktyabrın 15-də Onun üçün əlamətdar olan bir gündə - dövlət başçısı seçilməsinin 20 ilinin tamamında antiterror tədbirlərində separatçılardan təmizlənmə ərazilərimizdə, o cümlədən Xocalıda və Xankəndidə Azərbaycan Bayrağını ucaltmaqla bizlərə sonsuz qürur hissi yaşadı. Bu gün ölkənin bütün ərazisində suverenliyimiz tam təmin olunub və bayrağımız özəmətlə dalğalandı. Lokal xarakterli antiterror əməliyyatından ötən dövrdə isə suveren Azərbaycanın

həyatında yeni mühüm hadisə baş verib. Ölkənin bütün ərazisində 2024-cü ilin fevral ayında Prezident, sentyabr ayında isə parlament seçkiləri baş tutub. Beləliklə, müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq Prezident və parlament seçkiləri Xankəndi və Xocalı da daxil olmaqla ölkənin bütün ərazilərində keçirilib. Bunu yüksək dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev “... Prezident və parlament seçkiləri bütün ərazilərdə keçirilərk bir daha Azərbaycan xalqı öz iradəsini ortaya qoydu”, - deyər vurğulayıb.

Mübariz FEYİZLİ

Bir təqvimə sığmayan tarixlər: 15 oktyabr 2003! 15 oktyabr 2023!

Uğur yolunun başlanğıcı...

Azərbaycanın son 23 ildə Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə qazandığı böyük uğurlara istinad etməklə 15 oktyabrı xalqımız və ölkəmiz üçün özəl bir gün kimi səciyələndirə bilərik. Tarixin bu günündə - 15 oktyabr 2003-cü ildə müstəqil Azərbaycanda növbəti Prezident seçkiləri keçirilib. Seçkilərdə İlham Əliyev mütləq səs çoxluğu ilə - seçicilərin 76,86 faizinin səsini qazanmaqla ilk dəfə ölkənin dövlət başçısı seçilib. Hər yolun bir başlanğıcı olur. 23 il bundan əvvəl oktyabrın 15-də İlham Əliyevin ilk dəfə ölkə Prezidenti seçilməsi də Azərbaycanın uğur yolunun başlanğıcıdır. Hə-

min gün ölkəmiz, xalqımız müstəqillik tarixinin yeni bir mərhələsinə keçid etdi. Ötən dövrdə xalq seçdiyi Prezidentə qəlbən inandı, Onun bütün çağırışlarına dəstəklə cavab verdi. Öz növbəsində dövlət başçısı da hər zaman xalqın yanında olmaq nümunəsi göstərdi, cəmiyyətdən gələn sosial sifarişlər ardıcılıqla aparılan siyasətdə mütləq qaydada nəzərə alındı. Beləliklə, respublikamızda Ulu Öndərin əsasını qoyduğu sabitlik, həmrəylik daha da möhkəmləndi, milli güc qarşıda duran ümummilli məqsədlərə yönəldildi. Bu da Azərbaycanı güclü və yenilməz etdi. Artıq iyirmi ildən çoxdur ki, müstəqil Azərbaycan müdrik Liderinin rəhbərliyi ilə özünün uğur hekayəsinin

yeni-yeni səhifələrini yazır. Addım-addım zirvələrə yüksəlmişik. Qürurverici haldır ki, bu gün Azərbaycan regional liderlikdən global liderliyə doğru irəliləyir, dünyada orta güc dövləti kimi qəbul olunur. Ölkəmizin Qlobal Şərqlə Qlobal Qərbi arasında körpülər yaradan dövlət kimi nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artır. Respublikamız ən böyük uğuruna - ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam təmin olunmasına da sırf öz gücünə nail olub. Hazırda isə ölkəmiz Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə yeni strateji mərhələnin prioritetlərini reallaşdırır.

Münasibətlər İnstitutunun məzunu və müəllimi olmuşdu. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin xarici iqtisadi əlaqələr üzrə vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti vəzifələrində çalış-

İkinci mühüm şərt - İlham Əliyevin keçdiyi qürurverici yol

2003-cü il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərin nəticələrini şərtləndirən ikinci mühüm amil bilavasitə İlham Əliyevin Özünün həmin dövrdəkdə yaşadığı müxtəlif vəzifələrdə uğurla çalışması, etimadlı yüksək səviyyədə doğrultması ilə bağlı idi. Bu gün narahat, ziddiyyətlərlə dolu dünyada Azərbaycanın qazandığı uğurlar əyani şəkildə təsdiqləyir ki, müasir dövr siyasətçilərinə verilən bütün tələblər İlham Əliyevdə cəmləşib. Yüksək intellekt, yaxşı təhsil, idarəetmədə mükəmməl təcrübə, siyasi konyukturanı bilməsi, ən əsası isə xalqa yaxınlığı, milli maraqlarımıza sadiqliyi Onu seçkilərə qatılan digər namizədlərdən fərqləndirirdi. Onun keçdiyi yol qürurverici idi. O, Moskva Dövlət Beynəlxalq

mişdi. Azərbaycanlı seçicilər Onun Milli Məclisin deputatı, Avropa Şurasının Parlament Assambleyasındakı daimi nümayəndə heyətimizin başçısı olarkən əldə etdiyi uğurları yaxşı xatırlayırdılar. İlham Əliyev ARDNŞ-in birinci vitse-prezidenti, Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti (1997-ci ildən etibarən), həm də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri kimi çalışdığı bütün vəzifələrdə (2003-cü ilin avqustundan sonra) mükəmməl bir idarəçilik yolu keçmişdi. O, 1999-cu ildə Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini, 2001-ci ildə isə Sədrin I-cı müavini seçilmişdi. Bütün sadalanan vəzifələrdə İlham Əliyev Ona göstərilən etimadın ən yüksək səviyyədə doğrultmuşdu. Bütün bunlar da seçicilərin İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləməsi üçün əsas oldu.

Zamanında xalqın təkiddli tələbi ilə ikinci dəfə Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə gələn Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqilliyimizi qorumaqla xilaskarlıq missiyası yerinə yetirmişdi. Onun layiqli siyasi varisi olan Prezident İlham Əliyevin adı isə tariximizə

altına düşməsi faktı ilə heç vaxt barışmadı. Dövlət başçısı seçdiyi vaxtdan Prezident İlham Əliyev ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin olunması məsələsini Azərbaycanın gündəliyinin mərkəzində saxladı. Dövlətimizin başçısı yerli və xarici auditoriyalar qarşısında çıxışlarında ölkəmizin keçmiş Dağlıq Qarabağ münəqışəsi ilə bağlı tarixi ədalətə və beynəlxalq hüquqa əsaslanan prinsipial mövqeyini qətiyyətlə və yüksək diplomatik məharətlə dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırır, eyni zamanda, ölkəmizin milli gücünün artırılmasına hesablanan ardıcıl siyasət həyata keçirirdi. Beləliklə də, özünün iqtisadi müstəqilliyinə nail olan Azərbaycan, həmçinin

Əbədi qürur mənbəyimiz olan Zəfərimiz - İlham Əliyevin tarixi missiyası

qalib sərkərdə kimi düşüb. İşğalçı Ermenistan ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində torpaqlarımızın 20 faizini o zaman müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş Azərbaycanda AXC-“Müsavat” cüt-lüyünün xəyanəti nəticəsində baş verən mənfi proseslərdən, hakimiyyət boşluğundan, hərə-mərcilikdən, həmrəyliyin təmin olunmamasından istifadə etməklə və havadarların dəstəyindən bəhrələnməklə işğal etmişdi. Təbii ki, Azərbaycan dövləti və xalqı ölkə ərazisinin bir hissəsinin işğal

“idarə olunan kaos” ssenarilərindən qorunması Prezident İlham Əliyevin ən böyük uğurlarından biridir. O, islamofob dairələrin və anti-Azərbaycan mərkəzlərin ölkəmizdə həyata keçirmək istədikləri rəngli inqilab planını məharətlə pozub, xalqımızı etnik, siyasi və ideoloji qarşıdurmadan qoruyub. Böli mərkəzlərin ayrı-ayrı ölkələrdə reallaşdırmağa nail olduqları “lidersizləşdirmə, ideologiyasızlaşdırma və dövlətsizləşdirmə” siyasətinin nə qədər ağır fəsadlara yol açdığı hər kəsə bəllidir. Ölkələrin tarixi kökləri məhv edilir, milli-mənəvi dəyərlər aşılır, cəmiyyətlər məqsədsiz şəkildə manqurtlaşdırılır. Bir neçə dəfə cəhd göstərsə də, Azərbay-

istənilən xarici təhdidi dəf etməyə və düşmənin başını əzməyə qadir olan güclü ordu qurmağa nail oldu. Azərbaycan düşməni məhz özünün güclü Ordusu ilə cəzalandırdı və torpaqlarını işğaldan azad etdi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə döyüşən Azərbaycan Ordusu 44 gün ərzində düşməni diz çökdürdü. Vətən müharibəsində qazanılan Zəfor sayəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü hərbi-siyasi yolla təmin olundu.

canda belə ssenariləri həyata keçirmək mümkün olmayıb. Respublikamızda demokratik inkişaf yolunda həyata keçirilən sistemli tədbirlərin qanunauyğun nəticəsi kimi işlək və təhdidlərə qarşı immuniteti yüksək olan siyasi sistem formalaşmış. Siyasi partiyalar sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərməklə yanaşı, ümummilli məsələlərdə dövlətlə həmrəylik nümayiş etdirirlər.

Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyev dünya üzrə azsaylı liderlərdendir ki, multikulturalizmi hər zaman təşviq edir. Burada da dövlətimizin başçısı ölkəmizin tarixi ənənələrinə və bugünkü real-liqlarına əsaslanır.

Prezidentin iş günü

Prezident İlham Əliyev Şri-Lankanın xarici işlər, xarici məşğulluq və turizm nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Şri-Lanka Demokratik Sosialist Respublikasının xarici işlər, xarici məşğulluq və turizm naziri Vicita Heratı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Zirvə Görüşünə dəvətə görə minnətdarlığını bildirən

qonaq bu mötəbər tədbirin Bakıda keçirilməsi, həmçinin Azərbaycanın uğurlu sədrliyi münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik etdi. O, Zirvə Görüşünün iştirakçı ölkələr arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsinə töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın AQEM-ə sədrliyi ilə əlaqədar qərarı dəstəklədikləri üçün üzv ölkələrə, həmçinin Şri-Lankaya təşəkkürünü bildirdi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, bu, ölkəmizin təşkilata uğurlu sədrliyinin, həmçinin Azərbaycanın olan hörmət və etimadın göstəricisidir.

Azərbaycan Prezidenti Şri-Lankanın xarici işlər, xarici məşğulluq və turizm nazirinin ölkəmizə səfərinin, eyni zamanda, ikitərəfli əməkdaşlıqla bağlı məsələləri

müzakirə etmək üçün də yaxşı imkan yaratdığını dedi.

Vicita Herat son təbii fəlakətlər zamanı ölkəmizin Şri-Lankaya göstərdiyi humanitar yardıma görə minnətdarlığını ifadə etdi.

Görüşdə Azərbaycanın və Şri-Lankanın beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, Qoşulmama Hərəkatı və AQEM çərçivəsində yaxşı əməkdaşlığının olduğu vurğulandı.

Siyasi əlaqələrin səviyyəsinə uyğun olaraq iqtisadiyyat, ticarət, turizm sahələrində də münasibətlərimizin genişləndirilməsi imkanları ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. Şri-Lankadan olan tələbələr Azərbaycanla təhsil əldəqləri qeyd edilərək, bu sahədə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olundu.

Vyetnamın Vitse-prezidenti Prezident İlham Əliyevin qəbulunda

Oktyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Vyetnam Sosialist Respublikasının Vitse-prezidenti xanım Vo Thi An Suan ilə görüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Vyetnamın Vitse-prezidenti Vo Thi An Suanın Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Bakıda keçiriləcək Zirvə Görüşündə iştirakına görə minnətdarlığını bildirdi, bu səfərin, eyni zamanda, gündəlikdə duran ikitərəfli məsələlərin müzakirəsi üçün imkan yaratdığını dedi.

Özünün Vyetnama, Vyetnam Sosialist Respublikası Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi To Lamin ilə Azərbaycanla səfərinə xatırladan Prezident İlham Əliyev bu səfərlər zamanı aparılmış müzakirələrin əhəmiyyətini qeyd etdi, əlaqələrimizin strateji tərəfdaşlıq mahiyyəti daşdığını bir daha vurğuladı.

Azərbaycan Prezidenti ölkəmizin AQEM-də sədrliyinin müddətinin uzadılmasına göstərdiyi dəstəyə görə Vyetnama minnətdarlığını ifadə etdi.

Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya qəbulu görə təşəkkür edən qonaq ölkəmizə daha əvvəlki səfərinə və dövlətimizin başçısı ilə görüşünü məmnunluqla xatırladı.

Vitse-prezident Vo Thi An Suan Azərbaycanla əldə etdiyi nailiyyətlər, həmçinin AQEM-ə uğurla sədrliyi və bu qurumun Zirvə Görüşünün Bakıda keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdırdı. O qeyd etdi ki, ölkəsi Azərbaycanın AQEM-ə sədrliyini yüksək qiymətləndirir.

Azərbaycanla Vyetnam arasında tarixi əlaqələri qeyd edən qonaq Vyetnam Sosialist Respublikası Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Baş katibinin ölkəmizə səfəri zamanı strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyanatın qəbul olunmasının əlaqələri

mizin yeni səviyyəyə çatdırılmasında mühüm rol oynadığını bildirdi.

Vyetnam Sosialist Respublikasının Prezidenti Ho Şi Minin Azərbaycana, Ulu Öndər Heydər Əliyevin SSRİ rəhbərliyində olduğu zaman Vyetnama, həmçinin dövlətimizin başçısının bu ölkəyə səfərləri məmnunluqla xatırlandı, bu tarixi irsin Azərbaycan-Vyetnam əlaqələrinin inkişafında mühüm rol oynadığı qeyd edildi.

Qonaq Vyetnamın azadlıq mübarizəsindən sonra bu ölkənin inkişafında, həmçinin energetika sektorunun bərpasında, kadr potensialının hazırlanmasında vaxtilə Azərbaycanın göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini deyərək, bunun ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün yaxşı tarixi ənənə və əsas yaratdığını qeyd etdi. O, həmçinin sovet dövründə minlərlə vyetnamlı tələbənin Azərbaycanla təhsil aldığını məmnunluqla xatırladı.

Görüşdə Azərbaycan və Vyetnamın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı qeyd edildi, siyasi əlaqələrimizin ruhuna uyğun olaraq iqtisadi, ticarət, nəqliyyat-logistika, bərpaolunan enerji, turizm, sərmayələr, azad viza rejiminin tətbiqi sahələrində tərəfdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Energetika sahəsində əməkdaşlığa toxunularaq, SOCAR ilə "PetroVietnam" arasında Anlaşma Memorandumunun imzalandığı və bundan irəli gələrək tərəfdaşlığın daha da genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə olundu.

Qonaq Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun Vyetnamda həyata keçirdiyi humanitar və mədəni layihələrə görə təşəkkürünü bildirdi, Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın Vyetnama səfərinə məmnunluqla xatırladı.

Prezident İlham Əliyevin İsrail Prezidenti ilə görüşü olub

Oktyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İsrail Dövlətinin Prezidenti İsxak Hersoq ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüş zamanı İsrail Prezidenti Azərbaycanı Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirəyə (AQEM) sədrliyi münasibətilə təbrik etdi. Prezident İsxak Hersoq Azərbaycanın 2026-2028-ci illərdə də bu quruma sədrliyini davam etdirməsini ölkəmizə göstərilən yüksək etimadın təzahürü kimi qiymətləndirdi və bundan məmnunluğunu ifadə etdi.

İsrail Prezidenti Azərbaycanın sədrliyi dövründə AQEM çərçivəsində praktiki əməkdaşlığın genişləndirilməsi və etimad quruculuğu tədbirlərinin gücləndirilməsi istiqamətində görülmüş işləri yüksək qiymətləndirdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın sədrliyinə verilən yüksək qiymətə görə təşəkkürünü bildirdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın

sədr ölkə kimi AQEM-ə üzv dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsi və praktiki əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istiqamətində söyləmələri davam etdirdiyini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycan ilə İsrail arasında ikitərəfli münasibətlərə, həmçinin beynəlxalq və regional gündəlikdə duran məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev Tacikistan Prezidenti ilə görüşüb

Oktyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident Emoməli Rəhmon Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Zirvə Görüşünə dəvətə və qonaqpərvərliyə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Söhbət zamanı iki ölkə arasında dostluq münasibətlərindən məmnunluq ifadə olundu, çoxtərəfli əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi imkanları barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Ölkələrimiz arasında əlaqələrin daha da

genişləndirilməsi, eyni zamanda, regional və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələləri müzakirə olundu.

Prezident İlham Əliyev Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Siyasi Bürosunun üzvünü qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Siyasi Bürosunun üzvü, Çin Xalq Respublikasının xarici işlər naziri Vanq Yini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasında dövlət səfərinə, bu əsnada Sədr Si Cinpinlə görüşlərini, həmçinin səfər çərçivəsində ölkələrimizin strateji tərəfdaşlığına dair Birgə Bəyanatın qəbul edilməsini məmnunluqla xatırladı və qeyd etdi ki, bununla da əlaqələrimiz yeni səviyyəyə qalxıb.

Qonaq daha əvvəllər ölkəmizə səfərini və dövlətimizin başçısı ilə görüşünü məmnunluqla xatırlayaraq, Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Sədr Si Cinpina çatdırmağı xahiş etdi.

Prezident İlham Əliyevin Çin səfəri zamanı Azərbaycanla Çin strateji tərəfdaşlığına dair qəbul edilmiş Birgə Bəyanatın əhəmiyyətinə toxunan Vanq Yin vurğuladı ki, Çin Azərbaycanın etibarlı və uzunmüddətli tərəfdaşdır.

Bakıda gördüyü inkişaf proseslərinin onda dərin təəssürat hissi yaratdığı deyən qonaq Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin uğurlu və dinamik inkişafını qeyd etdi, bütün bunlara Azərbaycanın yaxın dostu kimi Çinin səmimi-qəlbədən sevincliyini bildirdi.

Qonaq Çinin Azərbaycanı ərazi bütövlüyünü və suverenliyini daim dəstəklədiyini qeyd etdi, ölkəmizin beynəlxalq və regional məsələlərdə artan rolunu xüsusi vurğuladı.

O, Azərbaycanın AQEM-də sədrliyi, həmçinin ölkəmizin bu təşkilatın Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etməsi münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirdən Prezident İlham Əliyev öz növbəsində Çinin dinamik inkişafını qeyd edə

rək, bu ölkənin Qlobal Cənubun maraqlarını təmsil etməsinin və davamlı inkişafa verdiyi dəstəyin Azərbaycan tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı ölkəmizin "Vahid Çin" siyasətini daim dəstəklədiyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev, həmçinin "Bir kəmər, bir yol" layihəsinin önəmini qeyd etdi və Azərbaycanın buna dəstək verən ilk ölkələrdən biri olduğunu xatırladı.

Orta Dəhlizin dinamik inkişaf etdiyini deyən dövlətimizin başçısı bu xüsusda Azərbaycanla Çin arasında əməkdaşlıq üçün geniş imkanların olduğunu bildirdi.

Qonaq Azərbaycanın Orta Dəhlizdə mühüm mövqeyə malik dövlət olduğunu vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev dedi ki, hazırda iqtisadi-ticarəti əlaqələrimiz də siyasi əlaqələrin ruhuna uyğun olaraq fəal inkişaf edir. Bu xüsusda dövlətimizin başçısı Çin şirkətlərinin Azərbaycanda müxtəlif investisiya layihələrində yaxından iştirakını qeyd etdi.

Söhbət zamanı bərpaolunan enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə toxunuldu, ölkələrimizin separatizm, ekstremizm və radikalizmə qarşı mübarizədə əməkdaşlıq etdiyi vurğulandı.

Prezident İlham Əliyev Bəhreynin xarici işlər nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 14-də Bəhreyn Krallığının xarici işlər naziri Əbdüllətif bin Rəşid Al Zayanini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaq Bəhreyn Krallı Həməd bin İsa Al Xəlifənin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı və qeyd etdi ki, Kral Azərbaycanla münasibətlərə böyük önəm verir.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Bəhreyn Krallına çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin və yüksək səviyyəli tərəfdaşlığın olduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev Bəhreyn

Krallığının xarici işlər nazirinin Azərbaycanla səfərinin ikitərəfli əlaqələrin müxtəlif aspektlərini müzakirə etmək üçün də yaxşı imkan yaratdığını vurğuladı.

Qonaq ölkəmizin AQEM-ə sədrliyinin uzadılması ilə bağlı Prezident İlham Əliyevə təbriklərini çatdırdı, Azərbaycanın bu təşkilata yüksək səviyyədə sədrlik etdiyini dedi.

Görüşdə Azərbaycanla Bəhreyn arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev Özbəkistan Prezidenti ilə görüşüb

Oktyabrın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyini deyərək bu ilin avqustunda Özbəkistana dövlət səfərinə məmnunluqla xatırladı.

Bu xüsusda səfər zamanı əldə

olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsi kontekstində strateji tərəfdaşlığımızın və müttəfiqliyimizin daha da inkişaf etdirilməsi imkanları müzakirə olundu.

Azərbaycanda olmaqdan məmnunluğunu ifadə edən Prezident Şavkat Mirziyoyev ölkəmizin inkişafının və tərəqqisinin qarşada öz-bək xalqını sevindirdiyini vurğuladı.

Özbəkistan Prezidenti Azərbaycanın AQEM-ə uğurlu sədrliyi və bu

təşkilatın Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etməsi münasibətilə dövlətimizin başçısını təbrik etdi və bütün bunları ölkəmizin nüfuzunun göstəricisi kimi qiymətləndirdiyini dedi.

Söhbət zamanı bütün sahələrdə səmərəli əlaqələr məmnunluqla qeyd edildi, ilin əvvəlindən ticarət dövrüyəsinin artdığı vurğulandı.

Energetika, qarşılıqlı sərmayələr, tikinti, nəqliyyat-logistika, yüngül sənaye, geologiya, turizm və digər sahələrdə layihələrin uğurla həyata keçirildiyi bildirildi, mədəni və humanitar mübadilələrin əhəmiyyəti qeyd edildi.

Dövlət başçıları beynəlxalq və regional gündəlikdə duran məsələlər barədə fikir mübadiləsi apardılar.

Vətən müharibəsinin 19-cu günü 15 oktyabr 2020-ci il

• Rəşadətli Azərbaycan Ordusu Füzuli rayonunun Arış, Cəbrayıl rayonunun Doşulu, Xocavənd rayonunun Edişə, Düdükçü, Edilli, Çıraquz kəndlərini işğaldan azad edib. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı rəsmi tviter səhifəsində paylaşım edib.

• Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin NTV televiziyasına və Rusiyanın Ria Novosti agentliyi üçün "Rossiya Seqodnya Beynəlxalq İnformasiya Agentliyi" media qrupunun baş direktoru Dmitri Kiselyova müsahibə verib.

• Ermənistan silahlı qüvvələri Tərtər şəhər qəbiristanlığını dəfn mərasimi zamanı qəsdən ağır artilleriyanı intensiv atəşə tutub. Bu xain hücum zamanı üç nəfər həlak olub, beş nəfər xəsarət alıb. Beləliklə, düşmənin mülki əhalini atəşə tutması nəticəsində həlak olanların sayı 46-ya, xəsarət alanların sayı 223-ə çatıb. Bu barədə Baş Prokurorluq məlumat yayıb.

• Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram hesabında düşmən ordusunun Tərtör

qəbiristanlığını dəfn mərasimi zamanı qəsdən atəşə tutması ilə bağlı paylaşım edərək dünya ictimaiyyətinə Ermənistanın müharibə cinayətlərini qnamığa çağırıb, həlak olanların ailələrinə və doğmalarına başsağlığı verib.

• Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Azərbaycan Ordusu cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsini, 2 ədəd T-72 tankını, 1 ədəd "Tor-M2KM" zenit raket kompleksini, 4 ədəd BM-21 "Qrad" YARS qurğusunu, 1 ədəd D-20, 1 ədəd D-30 və 2 ədəd "D-1" haubitsa topunu, bir neçə PUA-sını və avtomobil texnikasını məhv edib. Er-

İlham Əliyev
@azpresident

Rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən Füzuli rayonunun Arış, Cəbrayıl rayonunun Doşulu, Xocavənd rayonunun Edişə, Düdükçü, Edilli, Çıraquz kəndləri işğaldan azad edilib. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

Translate Tweet

5:40 PM · Oct 15, 2020 · Twitter Web App

mənistan silahlı qüvvələrinin müvəqqəti işğal etdiyi ərazilərdəki qüvvə və ehtiyatlarına ağır zərbə vurulub.

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığına xələl gətirilməməlidir!

Türkiyədə bəzi dairələrin yanlış mövqeyi Azərbaycan cəmiyyətində etirazla qarşılır

Azərbaycan və Türkiyə ortaq tarix, mədəniyyət, dil və dini dəyərlər əsasında bir-birinə bağlı olan dost və qardaş ölkələrdir. “Bir millət, iki dövlət” prinsipi bu münasibətlərin təməlini təşkil edərək, təkcə regionda deyil, bütün dünyada dövlətlərarası əməkdaşlığın, səmimi tərəfdaşlığın və qarşılıqlı dəstəy-in bariz nümunəsinə çevrilir.

Azərbaycan və Türkiyə geosiyasi baxımdan mühüm regionlarda yerləşərək, regional və qlobal təhlükəsizlik,

enerji layihələri və iqtisadi əməkdaşlıq sahələrində strateji tərəfdaş kimi çıxış edir. Eyni zamanda, hər iki dövlət Türk dünyasında birliyin və həmrəyliyin möhkəmləndirilməsində fəal rol oynayır, ortaq layihələr və təşəbbüslərlə bu birliyin gələcək inkişafına töhfə verir. Azərbaycan və Türkiyə arasındakı münasibətlər təkcə dövlətlərarası əməkdaşlıq müstəvisində deyil, xalqlar arasında da səmimi dostluq və qarşılıqlı etimada əsaslanır.

Məqsəd nədir?

Hazırda dünyada, o cümlədən regionumuzda mürəkkəb proseslər davam edir. Yeni dünya nizamının formalaşdığı bir zamanda Azərbaycan xarici siyasət kursunda dost və müttəfiq ölkələrlə əlaqələri daha da gücləndirməkdədir. Təbii ki, bu sırada qardaş və strateji müttəfiq olan Türkiyə ilə münasibətlər xüsusi yer tutur. Lakin müəyyən qüvvələr iki qardaş ölkənin münasibətlərinə zərər vurmağa çalışırlar. Bir müddət öncə BMT Baş Assambleyasında hadisələrlə bağlı Türkiyənin sosial mediasında Azərbaycan hədəfə alınmışdı. İndi isə Azərbaycan hökuməti tərəfindən ümumtəhsil məktəblərində təhsilə və təhsilverənlər üçün vahid geyim qaydasının tətbiqi ilə əlaqədar kampaniya başlanıb. Təəssüf do-

ğuran haldır ki, bu dəfə təkcə sosial şəbəkə istifadəçiləri deyil, rəsmi şəxslər və millət vəkiliəri də prosese qoşulublar. Belə ki, Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Oktay Saral, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından olan millət vəkiliəri tərəfindən Azərbaycanla bağlı xoş olmayan fikirlər səsləndirilib.

Bütün bunlar Azərbaycan cəmiyyətində ciddi narazılıqla qarşılır. Məsələn ilə bağlı Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) da öz münasibətini bəyan edib. Qeyd olunub ki, Azərbaycanın konstitusion quruluşunu və ölkəmizdə dini etiqad azadlığının hüquqi əsaslarını nəzərə almadan populist və məsuliyyətsiz açıqlamalar verilməsi təəssüf doğurur. Belə açıqlamalar Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq münasibətlərinin ruhuna ziddir və ictimai müstəvidə süni gərginlik yaratmağa xidmət edə bilər.

Parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun bəyanatı...

Eyni zamanda, mövzu ilə əlaqədar Milli Məclisin Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu da bəyanat yayıb. Bəyanatda deyilir ki, son dövrlərdə Türkiyənin bəzi media orqanlarında və sosial media platformalarında Azərbaycana qarşı qərəzli informasiya kampaniyasının aparılması, eləcə də hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AK Parti) bəzi millət vəkiliəri, Türkiyə Respublikası Prezidentinin baş müşaviri Oktay Saral tərəfindən ölkəmizlə bağlı əsassız ittihamların səsləndirilməsi Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunda ciddi narahatlıq və təəssüf doğurur.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq, qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətləri mövcuddur: “Azərbaycan müstəqil və suveren dövlətdir, daxili və xarici siyasətini öz milli maraqlarına və Konsti-

tusiyasına uyğun müəyyən edir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi “Bir millət, iki dövlət” prinsipi məhz iki müstəqil və suveren dövlətin mövcudluğunu nəzərdə tutur. Bu prinsipin mahiyyətinin təhrif edilməsi, ondan Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilə etmək, kənar siyasi və ideoloji yanaşmaları Azərbaycan cəmiyyətinə dikte etmək üçün əsas kimi istifadə olunması qəbul edilməzdir. Azərbaycanın dünyəvi dövlət quruluşu və dini etiqad azadlığı Konstitusiyası ilə təmin olunur. Ölkəmizdə təhsil siyasəti dünyəvilik, bərabərlik və bütün vətəndaşlar üçün bərabər imkanların yaradılması prinsiplərinə əsaslanır. Təhsil müəssisələrində təbiiq olunan qaydalar bütün vətəndaşlara eyni şəkildə şamil edilir və hər hansı dini mənsəbiyyətə qarşı yönəlməyib. Bu məsələlərin dini və ideoloji müstəvidə siyasiləşdirilməsi, Azərbaycanın konstitusion quruluşuna və təhsil siyasətinə qarşı əsassız ittihamların irəli sürülməsi yolverilməzdir”.

Təhqir və böhtanlar qəbul edilməzdir!

Parlamentlərarası işçi qrupu Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə, xalqımıza, onun tarixinə və böyük şəxsiyyətlərinə qarşı təhqir və böhtan xarakterli ifadələrin işlədilməsini də qəbul edilməz hesab edir və bütün bunlar Azərbaycan ictimaiyyətində haqlı narazılıq doğurur. İşçi qrupunun üzvləri təəssüflə qeyd ediblər ki, AK Parti iqtidarı bütün bunların qarşısının alınması istiqamətində heç bir addım atmır. Azərbaycanın Türkiyədəki diplomatik nümayəndəlikləri qarşısında təxribatçı aksiyaların keçirilməsinə və bununla bağlı çağırışlara dözümlü münasibətin göstərilməsi də bir sıra suallar doğurur.

Millət vəkiliəri hesab edirlər ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycanın müstəqil siyasi xətti dönməzdir!

Ölkəmizə qarşı qarayaxma, qərəz kampaniyası aparanlar və onların “dəstəkçiləri”...

Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri statusunu daşıyan şəxsin, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından olan millət vəkiliərinin belə bir kampaniyaya qoşulması təəssüf doğurur

Tarixə gərgin, geostrateji baxımdan hər zaman diqqət mərkəzində olan Cənubi Qafqaz bu gün sabitlik və əməkdaşlıq ünvanı kimi tanınır. Bunun səbəbi isə birmənalı şəkildə Azərbaycanın yürütdüyü siyasət, formalaşdırdığı real-lıqlar və yaratdığı yeni siyasi-iqtisadi situasiyadır. Bakı Vətən müharibəsində qazandığı Zəfərini bütövlükdə bölgə üçün inkişaf konsepsiyasına çevirməyi bacarıb. Bu gün Azərbaycan regionda Şərqi ilə Qərbi, Cənub ilə Şima-

lı, illərlə iqtisadi rəqabətdə olan dövlətləri, hətta düşmən ölkələri belə uzlaşdırır. Bunun başlıca səbəbi isə Azərbaycanın yürütdüyü müstəqil siyasət (həm daxili, həm də xarici), bərabər-hüquqlu əməkdaşlıq, ədalət və beynəlxalq hüquqa istinad kimi təməl dəyərlərdir.

Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdür və özünün xarici siyasətini dost-larını incitməmək, düşməne lazımı cavab vermək, milli maraqları qorumaq, qarşı

maraqları nəzərə almaq kimi prinsiplər üzərindən formalaşdırır. Bakı bütün sferalarda balansın qorunmasına nəzarət edir - bizi hər hansı bir təsir və ya təzyiq mümkün deyil. Bunu hər zaman da ortaya qoymuş və sübut etmişik.

Azərbaycan haqqında həqiqətə uyğun olmayan, qərəzli, böhtan və iftira xarakterli məlumatlar yayılır...

Sırr deyil ki, ölkəmizin yürütdüyü həm çoxtərəfli, həm də ikitərəfli siyasi kursda Türkiyə xüsusi yer tutur. Azərbaycan və Türkiyənin münasibətləri yalnız dövlətlərarası əlaqələrin klassik çərçivələri ilə məhdudlaşmır - qarşılıqlı etimada, tarixi və mədəni yaxınlığa əsaslanan bu münasibətlər regional sabitlik və təhlükəsizlik baxımından da mühüm faktor kimi çıxış edir. İki dövlətin birgə fəaliyyəti regionda əməkdaşlığa əsaslanan yeni əhəvanın formalaşmasına, qarşılıqlı maraqların uzlaşdırılmasına və təhlükəsizlik çağırışlarına daha çevik yanaşmaların meydana gəlməsinə şərait yaradır. Məhz buna görə Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyi yalnız ikitərəfli münasibətlərin deyil, bütövlükdə regionun gələcək təhlükəsizlik arxitekturasının mühüm elementlərindən biri kimi qiymətləndirilir. Amma bu dəyərləndirmənin özünün də sərhədləri, çərçivəsi var - zaman - zaman Türkiyədən səslənən müxtəlif təxribatxarakterli bəyanatlara, açıqlamalara, ölkəmizin daxili işlərinə qarışmaq cəhdlərinə təmkinlə yanaşılıb. Amma son dövrlərdə bu kimi hücumların sayı artmaqdadır. Məsələn mahiyyəti isə birbaşa dövlətin daxili işlərinə qarışılması kimi təhlil olunur. Yeri gəlmişkən, Türkiyə Respublikası Prezidentinin baş müşaviri Oktay Saral, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından (AKP) olan millət vəkiliəri tərəfindən Azərbaycanla bağlı səsləndirilmiş fikirlərlə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının yaydığı məlumatda bildirilir ki, uzun müddətdir ki, Türkiyənin bir sıra media orqanlarında və sosial media platformalarında, o cümlədən AKP iqtidarına yaxınlığı ilə tanınan informasiya resurslarında Azərbaycan haqqında həqiqətə uyğun olmayan, qərəzli, böhtan və iftira xarakterli məlumatların yayılması müşahidə edilir. Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Ədalət və İnkişaf Partiyası arasında mövcud olan tərəfdaşlıq münasibətlərini, eləcə də Azərbaycan və Türkiyə xalqlarını birləşdirən tarixi qardaşlıq və dostluq bağlarını nəzərə alaraq, indiyədək bu cür hallara münasibətə təmkin nümayiş etdirmişik. Məqsədimiz ayrı-ayrı dairələrin məsuliyyətsiz davranışlarının dövlətlərimiz və xalqlarımız arasındakı münasibətlərə mənfi təsir göstərməsinə imkan verməmək olmuşdur. Lakin son dövrlərdə Azərbaycana qarşı yönəlmiş bu informasiya kampaniyasının daha aqressiv, sistemli və açıq böhtan xarakterli olması, xüsusilə də Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri statusunu daşıyan şəxsin, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından olan millət vəkiliərinin belə bir kampaniyaya qoşulması məsələyə açıq münasibət bildirməyimizi zəruri edir...

Azərbaycan və Türkiyə arasında qarşılıqlı etimad uzun illər ərzində formalaşmış və bu etimadın qorunması həm dövlət institutlarının, həm media subyektlərinin, həm də ictimaiyyət nümayəndələrinin məsuliyyətli davranışını tələb edir. Xüsusilə sosial mədəni informasiya proseslərinə təsirin artdığı bir dövrdə yoxlanılmamış məlumatların, manipulyativ fikirlərin və qarşı tərəfdə narazılıq yaratmağa hesablanan iddiaların yayılmasına ehtiyatla yanaşmaq vacibdir. Azərbaycan və Türkiyə arasında mövcud strateji müttəfiqlik, tarixi bağlılıq və qarşılıqlı etimad bu münasibətlərin qorunmasına xüsusi məsuliyyət yaradır.

Müstəqil xarici siyasətimiz bütün dövlətlərlə əlaqələri tənzimləyir

Türkiyədən səslənən “bəyanatlarda” fərqli məsələlərə “işarələr” var. Azərbaycanın fərqli dövlətlərlə münasibətləri ölkənin özünün siyasi xəttidir. Bir daha vurğulanmalıdır ki, Azərbaycan müstəqil olaraq bütün dövlətlərlə beynəlxalq hüquq üzərindən, qarşılıqlı maraqlar əsasında əməkdaşlıq edir. Məsələn İsrail ilə Fələstinlə əlaqələrimiz də bunun bariz nümunəsidir. İsrail ilə Azərbaycan arasında hər zaman müsbət münasibətlər mövcud olub. Ticarət sahəsində Azərbaycan-İsrail əməkdaşlığı inkişaf edir, o cümlədən əlaqələr kənd təsərrüfatı, yüksək texnologiyalar, səhiyyə, hərbi-texniki tərəfdaşlığı da əhatə edir. Azərbaycan və İsrail arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq, silah və hərbi texnikanın alınması mühüm tarixi var. 2020-ci il Vətən müharibəsi dövründə İsraildən alınan pilotsuz təyyarələr və digər silah-sursatlar Azərbaycanın qəti qələbə əldə etməsində mühüm rol oynayıb.

Fələstinə gəldikdə isə, bu dövlətlə münasibətlərin inkişafında da Azərbaycan hər zaman maraqlı olub. Azərbaycan Fələstin probleminin BMT-nin və İOT-in qətnamələri əsasında həllində də fəal rol oynadıqları hər kəsə məlumdur. Azərbaycan dövləti Fələstin xalqına dəfələrlə humanitar yardımlar göndərmişdir. Bakı Fələstinlə bağlı bir sıra mühüm tədbirlərə ev sahibliyi edərək regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə töhfə vermişdir. Azərbaycanın Fələstində diplomatik nümayəndəlik açması məsələsi də olduqca mühüm bir amildir. YAP-ın mətbuat xidmətinin məlumatında bildirilir ki, Prezident İlham Əliyev dəfələrlə ön yüksək beynəlxalq tribunalardan bəyan etmişdir ki, Azərbaycan Fələstin məsələsinin beynəlxalq hüquq və BMT-nin müvafiq qətnamələri əsasında, Şərqi Qüdsün Fələstin Dövlətinin paytaxtı olması şərtlə “iki dövlət” prinsipi əsasında həllini dəstəkləyir. Azərbaycanın Qəzza da baş verən hadisələrlə bağlı mövqeyi də humanitar dəyərlərə, mülki əhəlinin müdafiəsinə və beynəlxalq hüquqa əsaslanır.

Populist və məsuliyyətsiz açıqlamalar ciddi təəssüf doğurur

Bütün bunlar Bakının həm İslam həmrəyliyi, həm Fələstin məsələsi, həm də Türkiyə ilə münasibətlərinin kiçik bir təqdimatıdır - amma Türkiyə Prezidentinin baş müşaviri Oktay Saralın, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından olan millət vəkiliərinin məsələnin mahiyyətini, Azərbaycanın konstitusion quruluşunu və ölkəmizdə dini etiqad azadlığının hüquqi əsaslarını nəzərə almadan populist və məsuliyyətsiz açıqlama verməsi ciddi təəssüf doğurur. Belə açıqlamalar Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq münasibətlərinin ruhuna ziddir və ictimai müstəvidə süni gərginlik yaratmağa xidmət edə bilər. Bu isə yolverilməzdir. Hüququn ali-

liyini hər zaman təmin edən Azərbaycan milli-mənəvi dəyərlərinə, dininə hörmətlə yanaşır. Təhsil sahəsində təbiiq olunan qaydalar isə bərabərlik, dünyəvilik, qanunun aliliyi və bütün vətəndaşlar üçün bərabər imkanların təmin edilməsi prinsiplərinə əsaslanır. Bəli, YAP-ın məlumatında vurğulandığı kimi, Azərbaycan Konstitusiyasına əsasən, Azərbaycan dünyəvi dövlətdir. Bu prinsip Türkiyə Respublikasının Konstitusiyasında da təsbit olunur. Buna görə də Azərbaycanın dünyəvi dövlət quruluşunun və təhsil siyasətinin siyasi manipulyasiya predmetinə çevrilməsi qəbul edilməzdir.

Məsuliyyətsiz açıqlamalardan düzgün nəticə çıxarılmalıdır

Bu səbəbdən hər iki ölkənin ictimai informasiya məkanında qardaşlıq əlaqələrinə xələl gətirə biləcək əsassız yanaşmalara qarşı daha məsuliyyətli mövqe nümayiş etdirilməsi qarşılıqlı münasibətlərin sağlam inkişafına xidmət edə bilər. Açıqlamada da qeyd olunur ki, Yeni Azərbaycan Partiyası hesab edir ki, Ədalət və İnkişaf Partiyasının təmsilçiləri, xüsusilə də yüksək dövlət vəzifələri daşıyan şəxslər açıqlamalarında siyasi mə-

suliyyət nümayiş etdirməli, Azərbaycan Respublikasının suverenliyinə, konstitusion quruluşuna və daxili işlərinə hörmətlə yanaşmalıdırlar: “Ümid edirik ki, Türkiyənin müvafiq siyasi dairələri bu cür məsuliyyətsiz açıqlamalardan düzgün nəticə çıxaracaq, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinə zərər vermə biləcək addımlardan çəkinəcəklər”.

P.İSMAYILOV

Birliyimizi sarsıtmaq mümkün deyil

Məktəblərdə vahid geyim forması ilə bağlı qərar siyasiləşdirilməməlidir

Azərbaycan regionda yeni reallığı formalaşdıran orta güc, dünyada sülh və təhlükəsizliyi təhdid edən problemlərin həllində uzlaşdırıcı və barışdırıcı missiya yerinə yetirən ölkədir. Böyük iqtisadi potensial, fəal xarici siyasət,

cəmiyyətimizdə mövcud olan birlik və həmrəylik sayəsində ölkəmizdə bütün daxili risklər aradan qaldırılıb. Hazırda aktual məsələlərdən biri xaricdən gələn risklərə qarşı cəmiyyətimizin güclü immunitetinin formalaşmasıdır.

Eyni zamanda, Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdən, dinamik inkişaf edən, güclü potensiala malik, öz fəal və milli maraqlara əsaslanmış siyasəti ilə beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmış ölkədir. Mühəribələr, qarşıdurma-

lar və ziddiyyətlərin geniş vüsət aldığı müasir dövrdə Azərbaycan sabitlik, əmin-amanlıq, təhlükəsizlik mühiti ilə dünya ölkələri arasında xüsusi mövqeyi ilə seçilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uzaqgörən və

praqmatik siyasi kursun sayəsində ölkəmiz nəinki öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdi, həm də qarşıdan gələn uzun dövr üçün dayanıqlı inkişafın ardıcılığını etibarlı zəmin yaradıb.

Şeyxülislam: Bizi bəzi dövlətlərlə qarşıdurmaya sürükləmək istəyən qüvvələr var

Lakin bu gün müəyyən xarici mərkəzlər idarə etdikləri media və sosial media platformaları vasitəsilə ziyanlı ideoloji təbliğat apararaq vətəndaşlarımızı, xüsusilə hələ dünya görüşü formalaşmaqda olan uşaqları və gəncləri təsir altına salmağa çalışırlar. Onlar hələ ötən əvvəllərdə görkəmli ziyalılarımız, müfəkkirlərimiz, maarifçilərimiz tərəfindən ifşa olunan, cəmiyyətimizin inkişafı yolunda ciddi maneə kimi qiymətləndirilən dini-ideoloji təbliğat vasitəsilə xurafatı, mövhumatı azərbaycanlıların həyat tərzinə çevirmək istəyirlər. Bu mərkəzlər din amilindən silah kimi istifadə edərək ölkəmizi inkişaf və tərəqqi yolundan geri döndərməyi, burada bəzi Yaxın Şərq ölkələrinin teokratik idarəetmə modelini tətbiq etməyi qarşılarına məqsəd qoyublar. Ardicil dini təbliğat, müxtəlif təsir və təzyiq metodlarından istifadə yolu ilə məzhəblərarası ziddiyyətlərin yaradılması, vətəndaşların radikal dini cərəyanlara cəlb edilməsi, uşaqların və gənclərin dünyagörüşünün dini doqmalar əsasında formalaşdırılması və digər istiqamətlər üzrə fəaliyyət də bu məqsədə xidmət edir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin Real TV-yə müsahibəsində söylədiyi kimi, Azərbaycan dövləti öz toleranlığı, başqa dinlərə olan

münasibəti ilə örnekdir. “Bizi bəzi dövlətlərlə qarşıdurmaya sürükləmək istəyən qüvvələr var, bunlar qəbulolunmazdır” - deyən QMİ sədri əlavə edib ki, bu gün baş verənlər dövlətimizə qarşı, əsasən xarici təsirlərin nəticəsidir. Şeyx hesab edir ki, onların məqsədi heç də müsəlmançılıq, İslam deyil: “Bu gün onların bizə, müsəlmanlara yol göstərməsi düzgün deyil. Çünki iğtişaş salmaq, məktəblərə getmə-məklə bağlı çağırışlar çox böyük günahdır”.

Nəzərə alaq ki, “Ümumi təhsil haqqında” Qanunda edilmiş dəyişikliklərə qarşı həyata keçirilən kampaniyanın başlıca səbəbləri bu mərkəzlər və onların idarə etdiyi resurslardır. Prezident İlham Əliyev xarici mərkəzlərin Azərbaycana qarşı ideoloji təxribatlarının əsas məqsədləri barədə deyib: “Birliyimizi sarsıtmaq üçün, Azərbaycanı özlərinə tabe etdirmək üçün, bizi müstəqillik yolumuzdan döndərmək üçün, sonra da bizi idarə etmək üçün. Bax, budur məqsəd”.

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə də sözügedən müsahibədə deyib ki, xaricdə və daxildə bəzi qüvvələr Azərbaycanda İslamın sıxışdırılması, müsəlmanlara əziyyət verilməsi, hicabın qadağan olunması haqqında məlumatlar yayırlar: “Onlar bu məsələni siyasiləşdirirlər”. QMİ sədri bildirib ki, vahid geyim forması ilə bağlı qərardan siyasi məqsədlər üçün istifadə edib, dövlətimizə dil uzatmaq və müəyyən şəxsləri

“Onlar bu məsələni siyasiləşdirirlər”

dövlətə qarşı yönəltmək qəbuləndir.

Nəzərə alaq ki, dövlət ümumi təhsil müəssisələrində vahid yanaşmanın formalaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir. Məktəbdaxili nizam-intizam və təşkilati mühitin gücləndirilməsi təhsil siyasətinin vacib istiqamətlərindəndir. Təhsilalanlara vahid geyim tələbi kollektivə aidlik, məsuliyyət və məktəb kimliyi hissəsinin formalaşmasına müsbət təsir göstərir. Çünki məktəblər tək-cə bilik ötürən məkən deyil,

həm də cəmiyyətin gələcəyini formalaşdırən, uşaqları və gəncləri birgə yaşamağa hazırlayan mühüm sosial institutdur. “Dövlət ümumi təhsil müəssisəsində təhsilverənlər üçün geyim ilə bağlı Tələblər” isə dövlət ümumi təhsil müəssisələrində təhsilverənlər üçün geyim ilə bağlı vahid qaydaları müəyyən edir. Tələblərin məqsədi təhsilverənlərin geyimi ilə bağlı vahid yanaşmanın müəyyənəndirilməsi, məktəbdə işgüzar geyim mədəniyyətinin formalaşdırılmasıdır.

dan qurtarılması Azərbaycan dövlətinin dini-mənəvi irsimizə göstərdiyi qayğının və İslam dini qarşısında tarixi xidmətinin ən mühüm nümunələrindən biridir. Azərbaycan dövləti yalnız torpaqları azad etməyib, həmin torpaqlarda xalqımızın əsrlər boyu yaşadığı dini-mənəvi irsi də düşmən əsrətinə qurtarub. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə quruculuq işlərinə məhz di-

Azərbaycanda etiqad və inanca görə məhdudiyyət yoxdur

Azərbaycan dünyəvi dövlət olmaqla yanaşı, burada dövlət-din münasibətləri yüksək səviyyədədir. Vətəndaşların dini etiqad azadlığının həyata keçirilməsinə, müxtəlif din mənsubları arasında qarşılıqlı hörmət və anlaşma mühitinin qorunub-saxlanılmasına xüsusi həssaslıqla yanaşılır. Azərbaycanda insanların etiqadına, inancına və dini həyat tərzinə görə heç bir məhdudiyyət tətbiq edilmir. İşğaldan azad edilmiş 67 məscidin düşmən tapdağın-

ni ibadət yerlərinin bərpası ilə start verilməsi bu tarixi missiyanın davamıdır.

Azərbaycanda təhsil sistemi də dünyəvi xarakter daşıyır. Dünyəvi təhsildə məqsəd uşağın dini kimliyini məhdudlaşdırmaq deyil, onun bütün növ, o cümlədən dini-ideoloji təsir və təzyiqlərdən qorunmasına, azad şəkildə formalaşmasına şərait yaratmaqdır. Baş örtüyü məsələsi burada siyasi alət vasitəsinə çevrilməməlidir. Allahşükür

Beləliklə, dünyəvi təhsil sistemi müxtəlif kənar ideoloji təsir imkanlarından, dünyəvilik prinsipi ilə bir araya sığmayan atributlardan, simvolikadan, habelə milli-mənəvi dəyərlərimizə, etik normalara zidd geyim, davranış formalarından azad olmalı və savadlı, tərbiyəli, vətənpərvər gənc nəslin formalaşmasında əsas faktorlardan biri olmalıdır.

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycan cəmiyyətində hicab davasının böyüməsinə zəmin yoxdur

Nazirlər Kabinetinin sentyabrın 21-də və oktyabrın 6-da qəbul etdiyi qərarlar ölkəmizdə təhsilalanların və təhsilverənlərin vahid geyim formalarını müəyyənəndirir. Bu qərarların verilməsində məqsəd məktəblərdə təhsil mühitini daha da optimallaşdırmaq, şagirdlər arasında sosial bərabərliyi təmin etmək, nizam-intizamı möhkəmlətməkdir. Yəni müxtəlif sosial təbəqələri təmsil edən şagirdlər məktəbdə gedərkən geyim, bəzək əşyaları taxmaq seçimi qarşısında qalmırlar. Onlar ümumi qaydalara riayət etməyin zəruri olduğunu hələ məktəb yaşlarından anlamağa başlayırlar ki, bu da gələcək həyat üçün çox vacibdir. Öz növbəsində pedaqoji fəaliyyətə adekvat geyimlə məktəbə gələn müəllimlər lövhə önündə şagirdlərin diqqətini fərdi geyim üslu-bu ilə deyil, yalnız mükəmməl bilgiləri, izahları ilə çəkirlər.

Necə deyirlər, ideal bir modeldir. Valideynlər övladlarını məktəbdə dərslər oxumaq, biliklərə yiyələnmək üçün göndərirlər və bu istək də təhsil müəssisəsində təmin olunur. Təsədüfi deyildir ki, Nazirlər Kabinetinin bəhs olunan qərarlarının tətbiqinə keçid edilməsi bütövlükdə Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən tədqirlər qarşılanıb və bu keçid təmin olunub.

Bununla belə, qərarların tətbiqi müəyyən qüvvələrin təxribat cəhdləri ilə müşayiət olunur. Xüsusilə də son günlərdə ayrı-ayrı sosial şəbəkələrdə vahid məktəbli formasına keçid edilməsi oxşar məzmunlu paylaşımlarla absurd şəkildə tənqid olunur. Eyni zamanda, bəzi məktəblərdə təxribatçı dəstələr məsələnin mahiyyətini tam anlamayan məktəblilərdən və valideynlərdən özlərinə “sosial dayaq” düzəltməklə qayda-qanun pozuntularına yol veriblər - bəzi ünvanlarda məktəblərin

şüşələrini sındırıblar, avtomobilləri yandırılıblar...

Bunlar ölkəmizin reallıqları ilə bir araya sığmayan və qalib Azərbaycana yaraşmayan hallardır. Məktəb özbaşınalıq, vandalizm ünvanı yox, təhsil məkanıdır. Xalqımızın, Vətənimizin gələcəyinə qapılar məhz bu məkanda açılır. Hə, elə təhsil ocaqlarımızı hədəfə alanlar da məhz gələcəyimizə balta çalışmaq, müstəqilliyimizə, suverenliyimizə xələl gətirmək, dünyaya inqerasiyanın qarşısını kəsmək istəyənlərdir.

Burada diqqətçəkən məqamlar var. Əvvəla, sosial şəbəkələrdəki paylaşımların məzmunu oxşarlığı, Nazirlər Kabinetinin qərarlarının gerçək mahiyyəti təhrif edilməklə Azərbaycan dövlətinin hədəfə alınması və bütün bunların ayrı-ayrı təhsil ocaqlarının qarşısında törədilən özbaşınalıqlarla sinxron qaydada baş verməsi diqqətdən kənarda qala bilməz. Paralel şəkildə, bəzi qonşu dövlətlərin hətta hakimiyyətlərə yaxın olan çevrələrindən Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, bizə böyük qarışıqlıq edərək öyüd-nəsihət vermək, nəyi necə etməli olduğumuzu anlatmaq istəyənlər də tapılır. Beləliklə, xorun dirijor çubuğunun kimlərin əlində olduğu aydın görünür. Sosial şəbəkələrdəki hicab ajiotajının və ayrı-ayrı ünvanlarda qeyd olunan xuliqanlıq hallarının ideya mərkəzləri ölkə hüduqlarından kənardadır. Hər mərkəzin də öz ideoloji xətti və özəl məqsədi var. Uzantılar Azərbaycanın dünyəvi dövlət quruluşunu

iflisa uğrayıb. Sosial şəbəkələrdəki son ajiotajın pik həddinin də cəmi bir-cə gündən sonra səngiməyə başlaması ondan xəbər verir ki, hicab davasına da tezliklə son qoyulacaq və hər şey öz normal axarına düşəcək.

Xarici güclərin atdıqları oxların daşlara dəyərək çilik-çilik olmasının obyektiv səbəbləri var. Bu, bilavasitə ölkəmizin reallıqlarından qaynaqlanır. Azərbaycan cəmiyyətində hicab davasının böyüməsinə real zəmin və əsas yoxdur. Bu, xalqımızın sosial sifarişidir. Eyni zamanda, məktəblərdə təhsilalanların və təhsilverənlərin vahid geyim formasına keçid edilməsi hüquqi bazaya əsaslanır. Konstitusiyanın 7-ci

maddəsində Azərbaycan dövlətinin demokratik, hüquqi, dünyəvi və unitar respublika olduğu təsbit edilib. Konstitusiyanın 18-ci maddəsində isə dinin dövlətdən ayrı olduğu, bütün dini etiqadların qanun qarşısında bərabərliyi və dövlət təhsil sisteminin dünyəvi xarakter daşması prinsipləri müəyyənəndirilib. Bu müddəalar Azərbaycanda təhsil prosesinin dünyəvi əsaslar üzərində qurulduğunu göstərir. Burada əlavə şərhə ehtiyac yoxdur. Əsas qanun təhsil prosesinin dünyəviliyini təsbit edirsə, burada məzmun da, forma da dünyəvi xarakterdə olmalıdır. Hicab isə dini geyimdir. Dini geyimlə dünyəvi təhsili necə uzlaşdırmaq olar? Bundan başqa, Azərbaycanda digər dinləri təmsil edən ailələr də var. Onlar da övladlarını məktəbə aid olduqları dinin atributlarını daşıyan ge-

yimlərlə göndərsələr, yaranacaq alabəzək mənzərəni təəvvür etmək çətin deyil. Bu, əsla dünyəvi təhsil mühiti deyil, əksinə, dünyəvi təhsili dini çağırışlara qurban vermək anlamına gəlir.

Ən vacib məqamlardan biri də elə hicab məsələsi ilə bağlı idarə olunan xaosu körükləyənlərin din pərdəsi altında gizlənmələridir. Onlar bizim üçün həssas nöqtənin üstündə dayanmaqla Azərbaycan hökumətinin qərarını İslam dininə qarşı hücum anlamında təqdim edirlər. Bu, şərin, böhtanın, iftiranın ifrat həddidir ki, var. Bəlli təbliğatın qaynaqlandığı qonşu dövlətlərlə Azərbaycanın İslam dünyasında həmrəyliyin möhkəmlənməsinə

verdiyi töhfələri müqayisə etdikdə kəskin fərq ortaya çıxır. Azərbaycan ölkədə “İslam Həmrəyliyi İli” elan edən, İslam Həmrəyliyi Oyunlarını yüksək səviyyədə keçirən, qlobal pandemiya dövründə ehtiyacı olan İslam ölkələrinə və icmalarına davamlı yardım göstərən, onlar üçün təhsil proqramları reallaşdıran, müxtəlif sosial layihələr icra edən dövlətdir. Bəs siz nə etmisiz? Sizlərin İslam dünyasına ən böyük “xidmətiniz” zərərli ideyalar yaymaq cəhdlərindən uzağa getməyib. Ölkə daxilində gəldikdə isə Azərbaycan xalqı olaraq biz dinimizi sevirik, ona bağlıyıq. Biz keçmiş sovet hakimiyyətinin ideoloji qadağaları dövründə belə İslam dininə sadıqlığımızı qoruyan xalqıq, həmçinin milli-mənəvi dəyərlərimizi bundan sonra da yaşatmaq istəyirik. Eyni zamanda, dövlət səviyyəsində xalqın inamına, etiqadına böyük sayğı göstərilir. Konstitusiya ilə din dövlətdən ayrı olsa da, Azərbaycan dövləti bütün ölkə boyunca məscidləri yüksək səviyyədə təmir edir, yenilərinə tikir, dini bayramlar dövlət səviyyəsində qeyd olunur, dini qurumlara hər il maddi yardım göstərilir. Mühəribədən çıxan ölkənin otuz il ərzində işğal altında qalmış ərazilərdəki dağılmış məscidlərin bərpasına başlaması İslam dininə böyük sayğının ifadəsi deyilmi? Kifayət qədər uzun olan bu siyahı Azərbaycanı İslam dininə qarşı qoymağa uğursuz cəhd göstərənlərə bir cavabdır. Din başqa, dünyəvi təhsil başqadır, cənaqlar. Sizlərin məqsədi heç müqəddəs dinimizi müdafiə etmək də deyil. Sadəcə hicab məsələsini ortaya atmaqla aranı qarşıdırmaq istəyirsiniz ki, bu da alınmayacaq. Dünyada Azərbaycanı tətbiqə doğru yoldan döndərə biləcək qüvvə yoxdur!

Mübariz FEYİZLİ

Azərbaycanın mövqeyi 9 pillə yaxşılaşıb

Qlobal İnnovasiya İndeksində yüksək illik irəliləyiş əldə olunub

Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyanın Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərlik etdiyi "Texnologiya və innovasiyalar" İşçi qrupunun iclasında "Qlo-

bal İnnovasiya İndeksi - 2026" hesabatının nəticələri, Azərbaycanın İndeksdəki mövqeyi, metodologiyada edilən dəyişikliklər və müvafiq indikatorlar üzrə mövcud vəziyyət müza-

kirə olunub. Həmçinin, yeni dəyişikliklər nəzərə alınmaqla İşçi qrupunun növbəti il üçün Fəaliyyət Planının hazırlanması məsələsi nəzərdən keçirilib. İşçi qrupunun rəhbəri, rəqəmsal

inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Rəşad Həsənov "Qlobal İnnovasiya İndeksi -2026" hesabatında Azərbaycanın mövqeyinin 9 pillə yaxşılaşaraq 85-ci yerə yüksəldiyini və bunun öl-

kənin İndeksədə indiyədək qeydə alınmış ən yüksək illik irəliləyiş olduğunu bildirib. İnnovasiya sahəsinin sürətlə inkişaf etdiyini nəzərə alaraq, beynəlxalq rəqəbətdə mövqeyimizi gücləndirmək üçün daha çevik və nəticəyönlü addımların atılmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Yeni texnologiyaların və ya elmi kəşflərin sayı

Qlobal İnnovasiya İndeksi innovasiya fəaliyyəti, investisiya axınları, elmi əməkdaşlıq və qabaqcıl texnologiyaların yayılması ilə bağlı unikal baxış təqdim edir. Qİİ ölkələr üçün innovasiya fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, siyasətlərin təkmilləşdirilməsi və onların effektivliyinin artırılmasında dəyərli istinad mənbəyi rolunu oynayır. BMT-nin Baş Assambleyası Qİİ-ni elm, texnologiya və innovasiya sahə-

sində siyasətlərin davamlı inkişaf məqsədlərinə uyğun ölçülməsi üçün etibarlı müqayisəli təhlil aləti kimi tanıyır.

"Qlobal İnnovasiya İndeksi 2026" hesabatında yeni texnologiyaların və ya elmi kəşflərin sayı ilə bərabər, institutlar, infrastruktur, bazarın vəziyyəti, biznesin inkişaf səviyyəsi, insan kapitalına əsaslanan bilik və texnoloji nəticələr dərinlən təhlil olunur. Ümu-

milikdə, hesablamalarda təxminən 80 sub-indikator nəzərə alınır.

Qiymətləndirmə əsasən 2 istiqamət üzrə aparılır. Birinci istiqamət innovasiya resurslarıdır. Burada ölkədə innovasiya yaratmaq üçün mövcud şərait araşdırılır. Siyasi və biznes mühiti, təhsil və elmi tədqiqatlar, infrastruktur, İKT imkanları, investisiya və kreditlərə çıxış, eləcə də biznes sektorunun texnoloji im-

kanları nəzərə alınır.

İkinci istiqamət isə innovasiya nəticələridir. Yeni ölkənin yaratdığı şəraitin real nəticələrə nə dərəcədə çevrildiyi qiymətləndirilir. Bu mərhələdə patent müraciətləri, elmi-texniki araşdırmalar, yüksək texnologiyalı məh-

sulların ixracı, əmtəə nişanları, yaradıcı sənaye və onlayn yaradıcılıq kimi göstəricilər nəzərə alınır. İndeks yalnız ölkənin nə qədər texnologiyaya sahib olduğunu deyil, yeni ideyalar və texnologiyalar yaratmaq üçün hansı imkanlara malik olduğunu və bunlardan hansı nəticələri əldə etdiyini göstərməyə çalışır.

texnoloji nəticələr üzrə 10, bazarın inkişaf səviyyəsi üzrə 9, institutlar üzrə isə 5 pillə yüksəliş əldə edib. Bütün bunlar ölkəmizdə innovativ iqtisadiyyat quruculuğu uğrunda aparılan islahatların mühüm nəticələrini əks etdirir.

"Qlobal İnnovasiya İndeksi" nə daxil olan indikatorların müvafiq hissəsini icrasının təmin edilməsinə "Texnologiya və innovasiyalar" İşçi qrupunun fəaliyyəti də mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan nəticələrin daha da

Startaplar və rəqəmsal şirkətlərin reytingdə rolu

İnnovasiya resursları və nəticələri alt indeksləri bir-birlərinə qarşılıqlı olaraq bağlıdır. Çünki innovativ nəticələri maddi, maliyyə, intellektual, təşkilati resurslar qaymaqla əldə etmək olar. Azərbaycan bu sahədə mühüm nəticələr əldə etmək üçün müasir institutlar yaradıb, insan kapitalını, elm və təhsil potensialını inkişaf etdirir, səmərəli biznes modellərini tətbiq edir, İKT sektorunu fəal şəkildə inkişaf etdirir, ölkə-

nin inkişafına mühüm resurslar yatırır. Bu isə Qİİ-nin yaxşılaşdırılması üçün ehtiyatdır.

Azərbaycan innovasiyalar və rəqəmsal layihələrin həyata keçirilməsində qabaqcıl ölkələrlə sıx əməkdaşlıq edir, ən müasir elektron xidmət və bazarıqları mənimsəmək üçün birgə addımlar atır, eyni zamanda onları ölkəmizə gətirərək rəqəmsal ekosistemin inkişafına töhfə verməyə səfərbər edir.

Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən startaplar və investorlara əməkdaşlıq üçün yeni fürsətlər yaradılır, rəqəmsal şirkətlər arasında fikir və təcrübə mübadiləsi təmin olunur. Bütün bunlar innovasiya nəticələrinə mühüm təsir göstərir. Qİİ-nin tərtibatçı-ekspertlərinin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan innovasiyalara investisiya qoyuluşu ilə müqayisədə yüksək göstəricilər nümayiş etdirir.

Biznesin inkişaf səviyyəsi üzrə 20 pillə irəliləyiş

Azərbaycan qeyd edilən sub-indekslərin əksəriyyəti üzrə irəliləyiş əldə edib. Biznesin inkişaf səviyyəsi üzrə sub-indeksdə ölkəmiz 20 pillə irəliləyib. İnfrastruktur üzrə 18, bilik və

yaxşılaşdırılması üçün 2027-ci il üzrə Fəaliyyət Planının hazırlanması vacib hesab edilir.

E.CƏFƏRLİ

125 dövlət, 18 hakim və 1 mübahisəli qərar

Roma Statutunun qəbulundan sonra məhkəmənin yaradılması üçün tələb olunan 60 ratifikasiya həddinə çatmaq təxminən 4 il çəkdi. İlk ratifikasiyanı 1999-cu il fevralın 2-də Senegal həyata keçirdi. Ardınca Trinidad və Tobago, San-Marino, İtaliya, Fici, Qana, Norveç, Beliz, Tacikistan, İslandiya, Venesuela, Fransa, Belçika və Kanada sənədi ratifikasiya etdilər. 2000-ci ildə Mali, Lesoto, Yeni Zelandiya, Botsvana, Lüksemburq, Syerra-Leone, Qabon, İspaniya və Cənubi Afrika da bu sıraya qoşuldu. Statutun 2002-ci il iyulun 1-də qüvvəyə minməsi ilə beynəlxalq cinayət ədaləti tarixində yeni mərhələ başlandı.

Bu gün Roma Statutunun iştirakçıları 125 dövlətdir. Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin (BCM) rəsmi təsnifatına görə, onların 33-ü Afrika, 19-u Asiya-Sakit okean, 20-si Şərqi Avropa, 28-i Latin Amerikası və Karib hövzəsi, 25-i isə Qərbi Avropa və digər dövlətlər qrupuna daxildir. Bu coğrafiya məhkəmənin yalnız Avropa layihəsi olmadığını göstərir. Bununla belə, dünyanın bir sıra mühüm dövlətləri Statuta tərəf deyil. ABŞ, Çin, Hindistan, Rusiya və İsrail bu sıradadır. Bu fakt məhkəmənin beynəlxalq nüfuzu ilə onun yurisdiksiyasının coğrafi və siyasi məhdudiyyətləri arasında mühüm fərq izə çıxarır.

Regionumuzda da hüquqi mənzərə eyni deyil. Gürcüstan Roma Statutunun iştirakçısıdır. Ermənistan Statuta 2023-cü ildə qoşulmaq barədə sənədi ratifikasiya edib və onun Ermənistan üçün qüvvəyə minməsi 2024-cü il fevralın 1-də baş verib. Tacikistan da iştirakçı dövlətlər sırasındadır. Azərbaycan isə Roma Statutunun iştirakçısı deyil. Bu səbəbdən Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Azərbaycanla bağlı hər hansı mümkün yurisdiksiyasını qiymətləndirərkən ümumi siyasi şərtlərdən yox, konkret hüquqi əsaslardan, ərazi və zaman meyarlarından, eləcə də Statutun müddəalarından çıxış etmək lazımdır.

Məhkəmənin iştirakçı dövlətləri üçün öhdəliklər beynəlxalq sənədə imza atmaqla bitmir. Onlar Roma Statutunun icrasına əməkdaşlıq etməli, hüquqi yardım göstərməli və məhkəmənin qanuni sorğularına cavab verməlidir. Həbs orderi verildəndə isə onun icrası dövlətlərin əməkdaşlığından asılı olur. Məhkəmənin müstəqil polis qüvvəsi yoxdur. Şübhəli şəxs başqa ölkənin ərazisində olanda onun həbs edilib Haaqaya təhvil verilməsi həmin dövlətin hüquqi öhdəlikləri və praktiki əməkdaşlığı ilə bağlıdır. Məhz bu nöqtedə beynəlxalq ədalətin ən böyük paradoksu görünür: məhkəmə hökm çıxarmaq və həbs orderi vermək səlahiyyətinə malikdir, lakin həmin qərarların hə-

yata keçirilməsi üçün yenə dövlətlərin siyasi iradəsinə ehtiyac duyur.

Məhkəmənin miqyasını onun büdcəsi də göstərir. İştirakçı dövlətlərin Assambleyası 2026-cı il üçün 196 milyon 852 min 900 avro büdcə və 1008 ştat vahidi təsdiqləyib. Bu vəsait hakimlərin, prokurorluğun, qeydiyyat və inzibati strukturların, araşdırmaların, zərərçəkmişlərlə işin, məhkəmə proseslərinin və sahə əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsinə xidmət

zident Reine Alapini-Gansou (Benin) var. Digər hakimlər Luz del Carmen Ibanez Carranza (Peru), Solomy Balungi Bossa (Uqanda), Kimberly Prost (Kanada), Joanna Korner (Böyük Britaniya), Gocha Lorkipanidze (Gürcüstan), Socorro Flores Liera (Meksika), Sergio Gerardo Ugalde

edir. BCM-nin rəsmi məlumatlarında 900-dən çox əməkdaşın təxminən 100 ölkədən olduğu bildirilir. Deməli, söhbət yalnız bir neçə hakimin fəaliyyətindən yox, müxtəlif hüquq sistemlərini, dilləri və regionları birləşdirən mürəkkəb beynəlxalq institutdan gedir.

2026-cı il üçün təsdiqlənmiş büdcə məhkəmənin gücünü göstərməklə yanaşı, onun həssaslığını da üzə çıxarır. Əgər beynəlxalq məhkəmənin əməkdaşları maliyyə əməliyyatları, bank xidmətləri, proqram təminatı, bulud infrastruktur və sığorta xidmətlərinə çıxışda məhdudiyyətlərlə üzləşirsə, siyasi təzyiq yalnız konkret hakimə təsir göstərməklə kifayətlənməyib bütün bir hüquqi mexanizmin gündəlik işinə toxuna bilər. 2026-cı il oktyabrın 9-da ABŞ administrasiyasının BCM-ə qarşı sanksiyaları genişləndirməsi bu riskləri yenidən beynəlxalq gündəmə gətirdi. ABŞ tərəfi tədbirləri öz suverenliyini və vətəndaşlarını qorumaqla əsaslandırır, məhkəmənin müdafiəçiləri isə bunu müstəqil məhkəmə fəaliyyətinə təzyiq kimi qiymətləndirirlər.

Bəs Haaqa məhkəməsinin hakimləri kimdir? 2026-cı ildə Məhkəmənin rəsmi siyahısında 18 hakim yer alır. Onların arasında prezident Tomoko Akane (Yaponiya), birinci vitse-prezident Rosario Salvatore Aitala (İtaliya) və ikinci vitse-pre-

Haaqa institutu gücü haradan alır?

şəxslərdən biri də Navi Pillaydır. O, 1941-ci ildə Cənubi Afrikanın Durban şəhərində, apartheid rejiminin hökm sürdüyü dövrdə Tamil mənşəli ailədə dünyaya gəlib. İrqi ayrı-seçkilik və siyasi məhdudiyyətlərlə üzləşən Pillay hüquqşünas kimi fəaliyyətə başlayaraq apartheidə qarşı mübarizə aparan şəxsləri, o cümlədən Nelson Mandela ilə əlaqəli siyasi məhbusların hüquqlarını qoruyan çevrələrdə iştirak edib. 1967-ci ildə Natal əyalətində hüquq bürosu açan ilk qadın, 1995-ci ildə isə Cənubi Afrikanın Ali Məhkəməsinə təyin edilən ilk qadın olub. Pillayın beynəlxalq hüquqa təsiri xüsusilə Ruanda üzrə Beynəlxalq Cinayət Tribunalında üzə çıxdı. O, 1995-ci ildə həmin tribunalın hakimi seçildi və səkkiz il ərzində çalışdı; bu müddətin dörd ilində tribunalın prezidenti oldu. 1998-ci ildə Jean-Paul Akayesu işi üzrə çıxarılan tarixi qərar seksual zorakılığın müəyyən şərtlər daxilində soyqırımı cinayətinin tərkib hissəsi ola biləcəyini təsdiqlədi. Bu qərar beynəlxalq cinayət hüququnda mühüm mərhələ sayılırdı: zorakılığın yalnız fiziki hücum kimi deyil, müəyyən qrupun məhv edilməsinə yönəlməli əməllərin bir hissəsi kimi də hüquqi qiymətləndirilməsi mümkün oldu.

Pillay 2003-cü ildə Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin hakimi seçildi. Məhkəmənin rəsmi biografiyasında onun hakimlik müddəti 2003-cü ilin martından 2012-ci ilin avqustunadək göstərilir; BMT-nin bioqrafik materiallarında isə onun 2008-ci ildə BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarı vəzifəsinə keçməsi vurğulanır. Bu vəzifədə Pillay 2008-2014-cü illərdə çalışdı. Onun gündəliyinə münasibətlər zonasında insan hüquqlarının qorunması, ayrı-seçkiliklə mübarizə, qadınların və digər həssas qrupların hüquqları, beynəlxalq cinayətlərə görə məsuliyyət və BMT mexanizmlərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi daxil idi. 2021-ci ildə Pillay BMT-nin İşğal Olunmuş Fələstin Ərazisi, o cümlədən Şərqi Qüds və İsrailə bağlı Müstəqil Beynəlxalq Araşdırma Komissiyasına rəhbərlik etməyə başladı. 2025-ci il sentyabrın 16-da həmin komissiya Qəzzada soyqırımı törətdiyi qənaətinə gəldiyini açıqladı. Komissiyaın nəticələri İsrail rəsmilərinin bəyanatları və hərbi əməliyyatlarla bağlı faktiki materialların hüquqi təhlilinə əsaslanırdı. İsrail bu nəticələri rədd etdi. Bu mübahisənin özü beynəlxalq hüququn siyasi baxımdan nə qədər həssas sahədə işlədiyini göstərir: bir tərəf hesabata hüquqi məsuliyyətə çağırış kimi təqdim edir, digər tərəfsə onu qərəzli və qəbul edilməz sayır. Burada hesabata nəticələrin məhkəmənin yekun hökmü ilə eyniləşdirmək olmaz, lakin onun beynəlxalq hüquq muzakirələrinə təsiri danılmazdır.

2026-cı ildə sülh üzrə Nobel mükafatının Pillaya verilməsi məhz bu uzunmüddətli hüquqi və institusional fəaliyyət kontekstində qiymətləndirilməlidir. Mükafat yalnız onun keçmişdə hakim işləməsinə görə təqdim edilməyib; əsas vur-

ğu insan hüquqlarının müdafiəsi, apartheidə qarşı hüquqi mübarizə, beynəlxalq cinayət hüququnun inkişafı və ağır cinayətlərə görə məsuliyyət prinsipi gücləndirilməsi ilə bağlıdır. Pillayın təcrübəsi göstərir ki, beynəlxalq hüquq yalnız dövlətlərarası müqavilələrdən ibarət deyil, konkret insanların həyatına, siyasi hakimiyyətin davranışına və qurbanların ədalət axtarışına təsir göstərən institutlar sistemidir. Bununla belə, Nobel qərarı ətrafındakı siyasi mübahisə göstərir ki, hüquqi prinsipə dəstək hər zaman yekdil olmur. Tramp administrasiyası BCM-in ABŞ və onun tərəfdarları ilə bağlı fəaliyyətini suverenliyə təhdid kimi təqdim edir. Avropa İttifaqının rəhbərliyi və bir sıra Avropa ölkələri isə beynəlxalq məhkəmənin müstəqilliyinin qorunmasının vacibliyini vurğulayır. Yaponiyanın məhkəmənin prezidenti Tomoko Akane ilə bağlı mövqeyi də diqqət çəkib: Tokio ABŞ-in əsas hərbi müttəfiqi olmasına baxmayaraq beynəlxalq məhkəmə institutlarının müstəqil fəaliyyət göstərməsinin vacibliyini ifadə edib. Bu, beynəlxalq münasibətlərdə hüquqi prinsiplərlə strateji tərəfdaşlıqların bəzən eyni istiqamətdə hərəkət etmədiyini göstərən nümunədir.

Azərbaycan üçün bu muzakirənin əhəmiyyəti beynəlxalq hüquqa münasibətin ardıcılığı, regional təhlükəsizlik və dövlət suverenliyinin hüquqi çərçivədə müdafiəsi ilə bağlıdır. Beynəlxalq institutların səlahiyyətləri qiymətləndirilərkən həm onların hüquqi əsasları, həm də real məhdudiyyətləri nəzərə alınmalıdır. Bir tərəfdən, heç bir dövlətin siyasi mövqeyi ağır beynəlxalq cinayətlərə dair iddiaların araşdırılmasını avtomatik əvəz etməməlidir; digər tərəfdən, beynəlxalq məhkəmələrin yurisdiksiyası da müqavilələr və hüquqi prosedurlarla müəyyən edilir. Bu tarazlıq beynəlxalq hüququn inandırıcılığının əsas şərtidir. Nəticədə Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin gələcəyini yalnız onun çıxardığı qərarlarla ölçmək mümkün deyil. Məhkəmənin gücü 125 iştirakçı dövlətin hüquqi öhdəlikləri, 18 hakimlə müstəqilliyi, prokurorluğun araşdırma imkanları və beynəlxalq əməkdaşlıq mexanizmlərinin işləkliyi ilə müəyyən olunur. Lakin onun zoşfliyi də elə buradadır: dövlətlər əməkdaşlıqdan imtina edəndə və ya məhkəmənin fəaliyyətinə iqtisadi-siyasi təzyiq göstərdəndə hüquqi qərarın real nəticəyə çevrilməsi çətinləşir.

Bəs beynəlxalq ədalətin son sözü kimə məxsusdur - dövlətlərin siyasi iradəsinə, yoxsa hüququn hamı üçün eyni tətbiq edilməli olduğu prinsipinə? Bu sualın cavabı bir Nobel mükafatından, bir sanksiya qərarından və ya bir həbs orderindən daha genişdir. Beynəlxalq hüququn gələcəyi dövlətlərin yalnız öz maraqlarına uyğun qərarları müdafiə etməsindən deyil, çətin və siyasi baxımdan əlverişsiz vəziyyətlərdə də hüquqi normalara hörmət göstərmək qabiliyyətindən asılı olacaqdır.

Kəramət Qənbərov, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının əməkdaşı, beynəlxalq hüquq üzrə ekspert

Qlobal iqtisadiyyatda geriləmə

Beynəlxalq Valyuta Fondu bədbin proqnozlarını elan edib

Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) bu günlərdə dərc edilən hesabatında (World Economic Outlook) Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiya regionunda iqtisadi vəziyyətlə bağlı ehtimallar əks olunub. Təşkilat bu region ölkələrində iqtisadi artım proqnozu-nu kəskin şəkildə azaldaraq 0,3 faiz nisbətində təyin edib ki, bu azalma tənəzzülə istiqamətlənmiş vəziyyət

kimi dəyərləndirilir. Müqayisə üçün xatırladaq ki, BVF aprel ayında dərc etdiyi hesabatda adıçəkilən regionda artımın 1,9 faiz olacağını təxmin edirdi. Son 6 ayda qlobal mühitdə baş verən müəkkəb proseslər, davam edən müharibə və Hörmüz boğazının uzunmüddətli bağlanması səbəbindən iqtisadi göstəricilər mənfi-yə doğru dəyişib.

BVF hesab edir ki, hələ də davam edən qlobal iqtisadi mühit bir sıra xarici amillər, xüsusilə də geosiyasi gərginliklər, ticarət və logistika sahəsində məhdudiyyətlər, qlobal enerji bazarlarında baş verən dalğalanmalar, yüksələn inflyasiya təzyiqləri fonunda artan qeyri-müəyyənliklər Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiya regionunda iqtisadi durumu pisləşdirmək

dədir. Maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, dünyada regionlar arası iqtisadi qütbləşmə meyilləri də səngiməyir, münəfiqə zonasından kənarda yerləşən enerji ixracatçıları ticarət şəraitinin yaxşılaşmasından, texnoloji

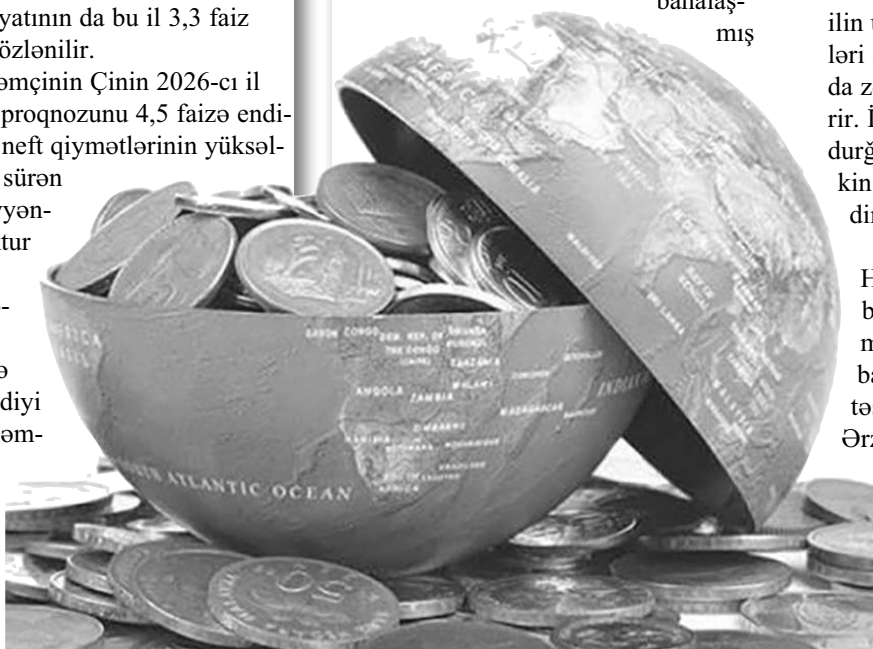
investisiya dövrünün genişlənməsindən yaxşı faydalanır. Nəticədə, regionun müəyyən bir qismində iqtisadi gəlirlərini artıran güclərin yaratdığı sənə rəqəbat şəraiti digər iqtisadiyyatlara mənfi təsir edir.

ABŞ-da 2,1 faiz, Avropada 1,1 faiz iqtisadi artım gözlənilir

Beynəlxalq Valyuta Fondu 2026-cı ildə qlobal iqtisadiyyatın cəmi 3,1 faiz, 2027-ci ildə isə 3,4 faiz artacağını proqnozlaşdırıb. Avropa ölkələri iqtisadiyyatının bu il 1,1 faiz, ABŞ iqtisadiyyatının isə 2,1 faiz artacağını proqnozlaşdırılıb. Fond artım proqnozlarının genişləndirilməsi şəkildə aşağı salındığını və ən kəskin azalmanı Yaxın Şərq regionunda gözləndiyini xatırladır. Bu bölgədə 2026-cı il üzrə artım proqnozuna nisbətən 2,2 faiz bənd azaldılaraq aşağı zonaya - mənfi 0,3 faizə salınıb. BVF bu kəskin azalmanı regiondakı müharibə və Hörmüz boğazının gözləniləndən daha uzun müddətə bağlanması ilə əlaqələndirib. Enerji istehsalı və nəqliyyat sahəsindəki pozuntulardan ən çox zərər çəkən ömütə istehsalçıların - o cümlədən Bəhreyn, İraq, Küveyt və Qətərin 2026-cı ildə ikrəqəmlı göstəricilərlə iqtisadi tənəzzülə yaşayacağı proqnozlaşdırılıb. Səudiyyə Ərəbistə-

nı iqtisadiyyatının da bu il 3,3 faiz azalacağı gözlənilir.

BVF, həmçinin Çinin 2026-cı il üçün artım proqnozunu 4,5 faizə endirib. Qlobal neft qiymətlərinin yüksəlməsi, uzun sürən qeyri-müəyyənlik və struktur maneələrinin bu ölkənin iqtisadi fəaliyyətinə təsir göstərdiyi bildirilir. Həmçinin daşınmaz əmlak sektorundakı gərginliklər fonunda zəif daxili istehlak və investisiyaların zəifləməsi Çinin iqtisadi çətinliklərini daha da artıracaq.

Aparılan təhlillərə əsasən, sənaye, ərzaq və xammal təchizatında logistika məhdudiyyətləri yaranır və dünyada bütün növ xammal və ehtiyatları bahalaşdırılır.

olur. Davam edən gərginliklər investitorların risk qiymətləndirmələrini daha da sərtləşdirir ki, bu da artım gös-

İnflyasiya daha da yüksələcək

təricilərinə zərər vurur. ABŞ, Avrozona və digər regionlarda açıqlanan cari ilin üçüncü rübünün iqtisadi göstəriciləri sənaye və digər aparıcı sektorlarda zəif artımın davam etdiyini göstərir. İstehsal və ixrac göstəricilərindəki düşünlük qlobal iqtisadiyyatda kəskin inflyasiyanın yarandığını şərtləndirir.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, Hörmüz boğazının bağlanması qlobal neft qiymətlərində kəskin artıma, yanacaq və enerji tariflərinin bahalaşmasına, dünya bazarlarında təşvişə səbəb ola bilər. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) məlumatına görə, ərzaq qiymətləri indeksi sentyabrda ötən ilin eyni dövrü əsasında 1,8 faiz artıb, ancaq vəziyyət qiymət indeksinin ilin sonuna qədər daha da artacağını işarə edir. Yeni gözləntilərə görə, qlobal ərzaq qiymətlərində təxminən 10 faiz artım baş verəcək ki, bu da əksər ölkələrdə qiymət indekslərinə

ni artıracaq.

Baş verən fraqmentasiyaları dəyərləndirən BVF-nin analitik qrupunun qənaətinə görə, 2026-cı ilin sonuna doğru qlobal inflyasiya göstəricisi əvvəlki 3,8-4 faizlik proqnozdan daha yuxarı həddə - 4,7-5 faizə yüksələcək. Qiymət indeksləri Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiya regionunda da özünü nəzərəcərpacaq dərəcədə hiss etdirəcək.

Digər institutların ehtimallarına görə, qlobal iqtisadiyyatda ölkələr üzrə inflyasiya gözləntilərini dəfərlə istiqamətə sərtləndirir. ABŞ-da təklif şoku kimi çıxış edən tariflərin tədricən istehlak qiymətlərinə ötürülməsi əlavə inflyasiya təzyiqləri yaradacaq. Avropa və digər region ölkələrində bahalı tarif çərçivəsi mənfi tələb şoku kimi çıxış edir. Ümumilikdə, 2026-cı ildə inkişaf etmiş ölkələrdə (İEO) inflyasiya proqnozu ən azı 2-4 faiz, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə (İEOÖ) isə 2,5-5,4 faiz artımla fəz edilir.

E.CƏFƏRLİ

Ədalət, yoxsa tamaşa?

ABŞ-da canlı yayımlanacaq edam ətrafında mənəvi və hüquqi mübahisə

Dövlətin gücü yalnız cinayətkarı cəzalandırmaq imkanlarıyla ölçülmür. Əsl siyasi və hüquqi yetkinlik cəzanın hansı prinsiplərlə tətbiq edilməsində, insan ləyaqətinə necə yanaşılmasında və ədalətin ictimaiyyətə hansı formada təqdim olunmasında üzə çıxır. Məhz bu baxımdan ABŞ-da Nidal Malik Həsənin edamının canlı yayımlanması planı beynəlxalq müzakirələrin diqqət mərkəzinə düşüb. Söhbət adi məhkəmə qərarından daha geniş mənə daşıyan hadisədən gedir. Dövlət cəzanı yalnız hüquqi prosedur kimi icra etməlidir, yoxsa onu milyonlarla insanın izləyəcəyi nümayişə çevirməlidir?

2009-cu il noyabrın 5-də Texas ştatındakı Fort-Hud hərbi bazasında baş vermiş silahlı hücum nəticəsində 13 nəfər öldürülmüş, 32 nəfər yaralanmışdı. Hücumu törədən keçmiş ABŞ ordusu mayoru və hərbi psixiatr Nidal Malik Həsən 2013-cü ildə hərbi məhkəmə tərəfindən ölüm hökmünə məhkum edilmişdi. Bu cinayət ABŞ hərbi tarixinin ən ağır faciələrindən biri kimi yadda qalıb. Hələk olanların ailələrinin ədalət tələb etməsi, sağ qalanların yaşadıkları travma və cəmiyyətin təhlükəsizlik gözləntiləri tamamilə başadüşüləndir. ABŞ ordusunun 7 oktyabr 2026-cı il tarixli məlumatına əsasən, edam 2026-cı ilin dekabr ayının 3-nə təyin edilib və güllələnmə yolu ilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. ABŞ prezidenti Donald Tramp ölüm hökmünün təsdiqləyib, müdafiə naziri Pit Heqset isə edamın ictimaiyyətə açıq olmasını müdafiə edib. Pentaqonun planı prosesin canlı yayımlanmasını da nəzərdə tutur.

Lakin burada vacib bir fərq var. Ölüm hökmünün icrası ilə həmin icranın geniş auditoriyaya nümayiş etdirilməsi eyni məsələ deyil. Birinci halda

dövlət məhkəmə qərarını yerinə yetirir, ikinci halda isə cəzanın özü ictimai mesaj, siyasi simvol və potensial olaraq çəkirdirici nümayiş vasitəsinə çevrilir. Belə bir addımın cinayətlərin qarşısını almağa nə dərəcədə kömək edəcəyi, əvəzində cəmiyyətin zorakılığa münasibətini necə dəyişdirəcəyi ciddi araşdırılmalıdır. Cəzanın ictimai nümayiş tarixən hakimiyyətin gücünü göstərmək üsullarından biri olub. Orta əsrlərdə və sonrakı dövrlərdə meydanlarda həyata keçirilən edamlar insanları qorxutmaq, kütləvi itaət təmin etmək və dövlətin cəza imkanlarını nümayiş etdirmək məqsədi daşıyırdı. Hüquqi dövlətlərin inkişafı ilə cəzanın ic-

fəlsəfəsi və ictimaiyyətlə münasibəti baxımından da simvolik mənə daşıyır.

Hüquqi dövlətin əsas vəzifəsi ağır cinayətə adekvat cavab verməkdir. Ancaq cəzanın sərtliyi ilə onun nümayişkarən şəkildə təqdim olunması arasında avtomatik əlaqə yoxdur. Əgər məqsəd gələcək cinayətlərin qarşısını almaqdırsa, ilk növbədə çəkirdirici təsirin real mexanizmləri, cəzanın qaçılmazlığı, istintaqın keyfiyyəti və təhlükəsizlik sistemindəki boşluqlar araşdırılmalıdır. Cinayətin canlı yayımının potensial cinayətkarları daha çox çəkirdirəcəyini sübuta yetirən əsaslı dəlillər olmadan bu addımı səmərəli profilaktika vasitəsi kimi təqdim etmək çətindir. Beləliklə, məsələ Həsənin törətdiyi cinayətin ağırlığını azaltmaqdan və ya qurbanların ağrısını ikinci plana keçirməkdən ibarət deyil; əksinə, onların xatirəsinə hörmət cinayətə cavabın hüquqi və mənəvi baxımdan əsaslandırılmış olmasını tələb edir. Ədalətin bərpası intiqam hissinə fərqlənə bilər, dövlətin qanuni səlahiyyəti isə zorakılığın nümayiş etdirən siyasi səhnəyə çevrilməməlidir.

Bu hadisənin beynəlxalq rezonans doğurmasının səbəblərindən biri də ABŞ-ın insan hüquqları və siyasi zorakılıq məsələlərində dünyaya ünvanladığı mesajlarla bağlıdır. Vaşinqton uzun illər müxtəlif ölkələrdə açıq edamları, ictimai cəzalandırma üsullarını və insan ləyaqətini alçaldan təcrübələri tənqid edib. İndi isə ABŞ-da hərbi edamın canlı yayımı planı həmin mövqenin ardıcılığı barədə suallar yaradır. Burada bir məqamı dəqiq ayırmaq vacibdir: fərqli dövlətlərin hüquq sistemləri və konkret cinayət işləri eyniləşdirilə bilməz. ABŞ-dakı məhkəmə hökmü, Əfqanıstanda Talibanın idarəçiliyi dövründə tətbiq etdiyi cəza-

lar və digər ölkələrdəki ictimai edamlar hüquqi əsaslarına, prosedurlarına və siyasi şəraitinə görə ayrıca qiymətləndirilməlidir. Bununla belə, insan ləyaqətinə dair prinsip universal xarakter daşıyırsa, həmin prinsipin tətbiqi yalnız rəqiblərə münasibətdə yox, öz ölkəsinin qərarlarına münasibətdə də ardıcıl olmalıdır. Əgər insanları cəzalandırmağın ictimai tamaşaya çevrilməsi başqa cəmiyyətlərdə barbarlıq əlaməti kimi qələmə verilsə, bənzər məntiq ABŞ-da niyə mübahisəsiz qəbul edilə bilər? Bu, ABŞ-ın hüquq sistemini Talibanın idarəçiliyi ilə eyniləşdirmək üçün əsas vermir; əksinə, söhbət özünü müasir hüquqi və demokratik prinsiplərin müdafiəçisi kimi təqdim edən dövlətin həmin prinsiplərə nə dərəcədə sadıq qalmasından gedir.

İnsan hüquqları rəqiblərə qarşı istifadə edilən siyasi arqumentdən ibarət olmamalıdır. Onların əsl dəyəri dövlətin emosional təzyiq altında, cəmiyyətin qəzəbi yüksəldiyi anda və ən ağır cinayətlərə cavab verərkən də hüquqi sərhədləri qoruması ilə müəyyənleşir. Hüquq yalnız rəqəbat doğuran insanları müdafiə etmək üçün mövcud deyil. Bu, cəmiyyətin nifrət etdiyi şəxslərə münasibətdə belə dövlətin səlahiyyətlərini çərçivəyə salan mexanizmdir. Bu baxımdan, ölüm hökmünün tərəfdarları ilə əleyhdarları arasındakı mübahisədən əlavə ayrıca sual ortaya çıxır: edamın canlı yayımı cəmiyyətə hansı dəyəri ötürür? Əgər məqsəd qurbanların xatirəsinə yad ələməkdirsə, onların həyatını, ailələrinin taleyini və faciənin qarşısının alınması üçün görülməli tədbirləri diqqət mərkəzinə saxlamaq daha məqsədəuyğun olarmı? Əgər məqsəd çəkirdirməkdirsə, zorakılığın nümayişinin zorakılığa meyli azaltması barədə hansı etibarlı sübutlar mövcuddur? Yoxsa burada hüquqi nəticədən əlavə, siyasi auditoriya yönələn sərtlik nümayişinə də var?

Bu suallara cavab vermədən hadisəni sadəcə "cinayətkar layiqli cəzasıdır" formuluna sığışdırmaq müzakirə

rənin əsas hissəsini kənarda qoyar; çünki bir insanın ağır cinayət törətməsi dövlətə istənilən formada davranmaq üçün qeyri-məhdud mənəvi səlahiyyət vermir. Məhkəmə hökmünün icrası qanunun tələb etdiyi prosedurlara uyğun olmalı, onun ictimaiyyətə təqdimi isə insan ləyaqəti və ictimai maraq baxımından ayrıca qiymətləndirilməlidir. ABŞ-da bu planın əleyhinə yalnız ölüm hökmünün prinsipial şəkildə qarşı olanlar çıxış etmirlər, canlı yayımın məqsədəuyğunluğu barədə suallar ölüm hökmünü dəstəkləyən şəxslər və siyasi dairələr arasında da səslənir. Papa XIV Lev də 10 oktyabr 2026-cı ildə ölüm cəzasına qarşı mövqeyini bir daha ifadə edib. Beləliklə, mübahisə təkcə partiyalararası qarşıdurma deyil, dövlət cəzasının sərhədləri və müasir cəmiyyətin hansı mənəvi meyarları əsas götürməsi haqqında daha geniş müzakirənin bir hissəsidir.

Nəticə etibarilə Nidal Malik Həsənin işi cinayətə görə məsuliyyətin ləbüdlüyü ilə cəzanın nümayişkarən forması arasında fərqi yenidən gündəmə gətirir. Qurbanların xatirəsinə ehtiram göstərmək, təhlükəsizliyi təmin etmək və ağır cinayətləri cəzalandırmaq dövlətin mühüm öhdəlikləridir. Lakin ədalətin gücü yalnız cəzanın sərtliyi ilə ölçülməməlidir; bu, həm də dövlətin ən ağır cinayət qarşısında belə öz prinsiplərinə sadıq qala bilməsində təzahür edir. Bəlkə də əsas sual budur: dövlət cinayətkarı cəzalandırarkən hüququn üstünlüyünü nümayiş etdirir, yoxsa cəzanı tamaşaya çevirərək zorakılığın özündən siyasi mesaj kimi istifadə edir? Bu suala veriləcək cavab yalnız ABŞ üçün yox, insan hüquqlarını və hüquqi dövlət prinsiplərini müdafiə etdiyi bildirən bütün ölkələr üçün əhəmiyyət daşıyır.

Kəramət Qanbarov, Beynəlxalq hüquq üzrə ekspert

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM - 0125984955, 0552004544
“Azərmatbuatyayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Səma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835

“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Spark Press” MMC - 0503548555
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

1 illik abunə - 158,40 AZN
6 aylıq abunə - 79,20 AZN

Etimad, ədalət və inkişafın vəhdəti

Güclü dövlətin təməlində hüquq və vətəndaş dayanır...

Vətəndaş cəmiyyəti insanların yalnız şəxsi maraqları ilə məhdudlaşmadığı, ümumi rifah naminə birgə fəaliyyət göstərdiyi ictimai mühitdir. Qeyri-hökumət təşkilatları, ictimai birliklər, həmkarlar ittifaqları, könüllü təşəbbüslər, müstəqil media və müxtəlif vətəndaş platformaları bu mühitin mühüm iştirakçılarıdır. Onların fəaliyyəti

cəmiyyətin ehtiyaclarının üzə çıxarılmasına, sosial problemlərin həllinə və ictimai dialoqun inkişafına kömək edir. Məsələn, ətəf mühitin qorunması üçün təşkil olunan təşəbbüslər, aztəminatlı ailələrə dəstək kampaniyaları, təhsil imkanlarının genişləndirilməsinə yönələn layihələr və hüquqi maarifləndirmə tədbirləri vətəndaş iştirakı

Dövlətin gücü yalnız maddi resurslarla ölçülmür. Əsl güc vətəndaşın öz hüquqlarını bilməsində, qanunun hər kəs üçün eyni dərəcədə işləməsində, cəmiyyətin ictimai proseslərdə fəal iştirakında təzahür edir. Məhz bu prinsiplərin vəhdəti hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasını təmin edir. Bir tərəfdən insan hüquqlarını qoruyan, digər tərəfdən ictimai təşəbbüslərə ge-

niş imkanlar yaradan dövlət modeli davamlı inkişafın, sosial ədalətin və ictimai etimadın mühüm şərtidir.

Vətəndaş cəmiyyəti ilə hüquqi dövlət bir-birini tamamlayan iki mühüm anlayışdır. Hüquqi dövlət qanunun aliliyini təmin edir, insan hüquq və

azadlıqlarını qoruyur. Vətəndaş cəmiyyəti isə insanların ortaq maraqlar ətrafında birləşərək ictimai həyatın inkişafına töhfə verməsinə, problemlərin həllində təşəbbüs göstərməsinə və qərarların qəbulunda iştirakına şərait yaradır. Bu iki istiqamətin qarşılıqlı əlaqəsi demokratik institutların möhkəmlənməsinə və cəmiyyətin daha sağlam əsaslar üzərində inkişafına xidmət edir.

İctimai təşəbbüslərin gücü

nın real nəticələrini nümayiş etdirir.

Vətəndaş cəmiyyətinin əhəmiyyəti yalnız problemləri gündəmə gətir-

məklə bitmir. O, həm də dövlət qurumları ilə cəmiyyət arasında əlaqələrin möhkəmlənməsinə, müxtəlif sosial qrupların maraqlarının ifadəsinə və qərarların daha geniş ictimai ehtiyaclar nəzərə alınmaqla hazırlanmasına şərait yaradır. İctimai təşəbbüslərin inkişafı vətəndaş proseslərin könər müşahidəçisindən fəal iştirakçına çevirir.

məsuliyyətdən çəkinmək demək deyil. Bu, başqasının hüququna hörmət etmək, ictimai qaydalara riayət etmək, fikir ayrılıqlarını qanuni yollarla həll etmək və öz davranışının cəmiyyətə təsirini dərk etməkdir. Hüquq mədəniyyəti yüksək olan cəmiyyətdə problemlərin zorakılıq və özbaşınalıqla deyil, dialoq və qanuni mexanizmlərlə həlli üçün daha əlverişli zəmin yaranır.

Azərbaycan Respublikası
Media və Yayım Şurası

Məqalə “Azərbaycan Respublikası Media və Yayım Şurası”nın maliyyə dəstəyi ilə “Vətəndaş cəmiyyəti, hüquqi dövlət quruculuğu” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

olunması, vətəndaşlara hüquqi yardım imkanları barədə məlumat verilməsi bu sahədə mühüm vəzifələrdəndir. Hüquqi mədəniyyət yalnız cərimədən və ya

Hüquqlarını bilən vətəndaş...

Hüquqi dövlətin qurulması yalnız dövlət institutlarının fəaliyyəti ilə məhdudlaşmır. Bu prosesdə vətəndaşların hüquqi bilikləri və hüquqi mədəniyyəti də mühüm rol oynayır. Öz hüquq və vəzifələrini bilməyən insan qanunvericiliyin ona verdiyi imkanlardan tam istifadə edə, hüquqlarının pozulması zamanı düz-

gün addımlar ata bilməyə bilər. Ümumiyyətlə, hüquqi maarifləndirmə məktəbdən başlamalı, ailədə, təhsil müəssisələrində, media məkanında və ictimai mühitdə davam etməlidir. Gənclərin qanunlara hörmət ruhunda yetişdirilməsi, hüquqi məlumatların sadə və anlaşılan dildə təqdim

Rəqəmsal dövrdə yeni imkanlar və çağırışlar

Müasir texnologiyalar vətəndaşların ictimai həyatda iştirak imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirir. Elektron xidmətlər, onlayn müraciət sistemləri və rəqəmsal məlumat platformaları dövlət qurumları ilə vətəndaşlar arasında ünsiyyəti asanlaşdırır, bir çox prosedu-

run daha operativ həyata keçirilməsinə şərait yaradır. Bununla yanaşı, rəqəmsal mühit yeni məsuliyyətlər də meydana çıxarır. Şəxsi məlumatların qorunması, informasiya təhlükəsizliyi, rəqəmsal savadlılıq və yanlış məlumatların yayılmasının qarşısının alınması hüquqi dövlətin

müasir gündəliyinin mühüm məsələləridir. İnternetdə sərbəst fikir bildirmək imkanı informasiya məsuliyyətini aradan qaldırmır. Fikir azadlığı ilə digər şəxslərin hüquq və nüfuzunun qorunması arasında qanunvericiliyə uyğun tarazlığın təmin edilməsi vacibdir.

lik davranışlarından, ictimai məsuliyyətdən və birgə fəaliyyətdən də asılıdır.

Nəticə etibarilə, hüquqi dövlət vətəndaşın hüquqlarını təmin edən etibarlı mexanizm, vətəndaş cəmiyyəti isə həmin hüquqların ictimai həyatda reallaşmasına töhfə verən fəal qüvvədir. Bu iki istiqamətin uzlaşdırılması ədalətli, şəffaf və məsuliyyətli idarəçiliyin formalaşmasına, ictimai etimadın möhkəmlənməsinə və davamlı inkişafın təmin edilməsinə xidmət edir. Güclü dövlətin və sağlam cəmiyyətin təməlində isə hüquqa hörmət, insan ləyaqətinin qorunması və hər bir vətəndaşın ümumi gələcək qarşısında məsuliyyətini dərk etməsi dayanır.

Yeganə BAYRAMOVA

Vahid geyim və ortaq məsuliyyət...

Məktəblərdə vahid geyim qaydalarına əməl edilməsi şagirdlər arasında nizam-intizamın qorunması və bərabər təhsil mühitinin formalaşdırılması baxımından mühüm məsələlərdən biridir. Son günlərdə geniş müzakirəyə səbəb olan məsələ və hadisələrlə bağlı Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, şair Səlim Babullaoğlu fikirlərini “Yeni Azərbaycan”la bölüşüb.

“İcazə vermək olmaz ki, könər təsirlər vüsət alsın” - Səlim Babullaoğlu

Onun sözlərinə görə, məktəblərdə vahid geyim qaydalarına əməl olunması şagirdlər arasında sosial fərqlərin ön plana çıxmaması və bərabər təhsil mühitinin formalaşdırılması baxımından əhəmiyyətlidir: “Vahid məktəbli formasının olması uşaqların tərbiyəsinə, davranışına və məktəb mühitində bir-

saydı, onların geyimi qəbul olunmuş qaydalara uyğun gəlməseydi, mən onların geyimini həmin qaydalara uyğunlaşdırar, valideyn kimi onların təhsildən qalmasına icazə verməzdim. Və hesab etmirəm ki, bu mənim və övladlarımın müsəlman kimi inancım və Azərbaycan türkü kimi mədəniyyətimlə tərs düşərdi. İndiki halda isə məktəbli geyimləri adekvatdır.

Şəksiz, məsələnin dünyəviliyə və teoloji baxışlara söykənən çox həssas tərəfləri var. Təkcə şagirdlərlə bağlı yox, elə müəllimlərlə də bağlı. Və bu və digər məqamlar, gələcəkdə həm Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin ruhaniləri, həm Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dinşünas ekspertləri, həm Elm və Təhsil Nazirliyinin mütəxəssisləri,

həm ictimaiyyətin aidiyyətli, nüfuzlu, müstəqil nümayəndələrinin iştirakı ilə muzakirəyə açıqdır. Fikrimcə, muzakirə olunmalıdır və inanıram ki, muzakirə olunacaq da. İstənilən, qərar və sərəncam, dünya-görüşü və fikirlər zaman-zaman baxılır, təftiş edilir, gerçəkliklə tutuşdurulur, təkrar nəzərdən keçirilir, təkamül edir və etməyə borcludur. Bütün sahələrlə bağlı... Bu həmişə belə olub, yaxın tariximizdə də bunun bir xeyli nümunələri var. Azərbaycan xalqının ən böyük uğuru dövlətimizdir. Həm mənə kimi sırayı insanlar, həm də məmurlar onun bütövlüyünə, əmin-amanlığına xələl gətirəcək addımlardan mütləq qaçmaldırlar”.

Yeganə BAYRAMOVA

birinə münasibətinə ancaq yaxşı təsir edə bilər və etməlidir. Eyni zamanda, bu qaydaların qorunması milli-mənəvi dəyərlərin və məktəb mədəniyyətinin formalaşmasında mühüm rol oynayır.

Son baş verən hadisələr, yerli-yersiz, haqq-nahaq müzakirələr, lokal münaqişələr xoşagəlməzdir. Qəbul edilmiş qaydalara əməl olunmalıdır. İcazə vermək olmaz ki, bu məsələlərdə könər qüvvələrlə kömrəklənən təsirlər vüsət alsın. Mürəkkəb olan qüvvələrə heç vaxtla iğtişaş və vətəndaş qarşındırması yaratmaq üçün əsas vermək olmaz ki, təəssüf, bunun izləri seziilir”.

S.Babullaoğlu qeyd edib ki, hər kəs öz təcrübəsindən danışanda daha səmimi olur: “Əgər mənim övladlarım məktəbli ol-

Azərbaycan avrokuboklarda yeni rekorda imza atıb

Azərbaycan klubları avrokubokların 2026/2027-ci illər mövsümündə 14-cü

qələbəsini qazanıb.

Peşəkar Futbol Liqasından AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu, UEFA Çempionlar Liqasının Liqa mərhələsinin II turuna təsadüf edib. “Sabah” öz meydanında Çexiya “Slaviya”sına 2 cavabsız qolla qalib gəlib.

Bu, Azərbaycan təmsilçilərinin cari mövsümdə ümumilikdə 14-cü avrokubok qələbəsi olub. Bununla da ölkəmiz tarixinin yeni rekorduna imza atıb. Bununla da ən yüksək göstərici 13-ə bərabər

idi. 2023/2024-cü illər mövsümündə komandalarımız ümumilikdə 13 qələbəyə sevinmişdi. Cari mövsümdə “Sabah” 7, “Qarabağ” 4, “Zirə” 2, “Neftçi” 1 dəfə meydana qalib ayrılıb.

Bu qələbə UEFA reytinginə də təsir edib. Azərbaycanın cari mövsümdəki əmsalı 5,625-ə, son 5 mövsümin nəticələrinə görə hesablanan reyting xalları isə 24,187-yə yüksəlib. Bu, 24,125 xala malik İsraili keçmək üçün yetərli olub. Bir pillə irəliləyən Azərbaycan hazırda UEFA reytingində 24-cü sırada qərarlaşıb.

Azərbaycan minifutbol millisi U-23 dünya çempionatında növbəti qələbəsini qazanıb

Azərbaycanın minifutbol üzrə U-23 millisi Xorvatiyada keçirilən dünya çempionatında növbəti oyununa çıxıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, komanda Mali Loşin şəhərində Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) seçməsi ilə üz-üzə gəlib.

Görüş komandamızın 4:2 hesablı qələbəsi ilə başa çatıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan millisi bunadək Rumıniya ilə 3:3 hesablı heç-heçə edib, Çexiyaya isə qalib gəlib - 4:2.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alıqş HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
493-16-94
498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317
Tiraj: 4329
Sifariş: 1331
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayon filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova